

1. Het geslachte lam

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Exodus 12:1-14 en Mattheus 26:17-28.

Doel

De kinderen...

- *Weten* dat zij gered moeten worden
- *Beseffen* dat je alleen gered kunt worden door het bloed van Jezus
- *Kunnen* de Heere danken voor de redding die Hij geeft

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 40:4   Brandofferen, noch offer voor de schuld
Psalm 121:4   De HEER zal u steeds gadeslaan
Psalm 114:1   Toen Israël 't Egyptisch rijksg gebied
Psalm 115:5   Maar, Israël, vertrouw gij op den HEER

ZB 115   Lam Gods, dat zo onschuldig
ZB 116   Leer mij, o Heer'
ZB 119   Liefde was het, onuitputt'lijk
ZB 126   (...) Lam van God, hoogste Heer'
ZB 181   Welk een Vriend is onze Jezus

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 12-15   Of wij moeten zelf voor onze zonden betalen, of Jezus wil in onze plaats staan.
HC vr/a 37   Jezus heeft als zoenoffer voor Zijn volk geleden om hen daarmee te verlossen. Hij is hierin het grote, volmaakte Lam.
DL 2 art. 8   Door het vergoten bloed van Jezus is het nieuwe verbond bevestigd. Niet alleen voor de Joden, maar voor alle volken.
NGB art. 21   Jezus werd als een lam geslacht om Zijn volk te bevrijden van zonden en schuld.
NGB art. 34   Er hoeft geen bloed van mensen of dieren meer te vloeien sinds Jezus Zijn bloed wilde geven. Enkel en alleen door dat offer kan Jood en heiden binnenkomen in het eeuwige Kanaän.

Exegese Exodus 12:1-14

Focus

Zoals in het Oude Testament een lam gedood moest worden en je veilig was achter het bloed, zo zijn wij veilig voor Gods oordeel door het bloed van Jezus Christus.

Omschrijving focus

Het beeld van een onschuldig lam dat geslacht wordt en dat je veilig bent achter het bloed van dat Lam is een krachtig beeld voor de verzoening door het lijden van de Heere Jezus. In het lammetje dat geslacht werd en in het bloed dat vloeide en aan de deurposten werd gestreken, kon Israël de Heere Jezus zien. Heel nadrukkelijk verkondigde God het evangelie door middel van deze 'plaatjes'. Hij leerde daarmee:

- (1) dat er bloed moet vloeien voordat er verzoening gedaan kan worden;
- (2) dat de Heere Zelf het Lam geeft dat Zijn bloed wil storten;
- (3) dat je alleen veilig bent als je ook schuilt achter dat bloed.

Wij leven na de komst van de Heere Jezus en kunnen alles nalezen. Wij hebben die plaatjes niet meer nodig. Daarom slachten wij geen lam met Pasen. Van het beeld kunnen we nog wel veel leren. Het is bijzonder dat de Heere Jezus Zichzelf wil afbeelden als een lammetje.

Achtergrondinformatie

Exodus 12 speelt zich af op het moment dat Israël uit Egypte mag vertrekken. Tien plagen waren er nodig om de Farao tot inkeer te brengen. De laatste plaag was de meest vreselijke: alle eerstgeborenen werden gedood. Tegelijk gaf God een middel om te ontkomen: wie het bloed van een lam aan de deurposten streek, die was veilig achter dat lam. Deze wonderlijke uitredding moest Israël nooit vergeten en daarom krijgt het volk gedetailleerde instructies over hoe het Pascha gevierd moest worden. Dit herinnerde het volk telkens aan de wonderlijke uittocht, maar was ook een zichtbare prediking van het evangelie, dat je kunt schuilen achter het bloed van het Lam.

In Jesaja 53 wordt dat thema weer opgepakt als het gaat om de lijdende knecht des Heeren. Van Hem wordt gezegd dat Hij als een Lam ter slachting wordt geleid. In het Nieuwe Testament past Jezus dat op Zichzelf toe. Johannes wijst op Jezus en zegt: 'Zie het Lam Gods dat de zonden der wereld wegneemt.' Redding komt niet door een krachtige held die de vijanden verslaat, maar door een Lam dat Zich laat kruisigen.

Vers 1-2

De HEERE spreekt tegen Mozes en Aaron en gaat zelf een hele nieuwe kalender instellen met een aantal feesten voor het volk Israël wanneer ze vertrokken zijn uit Egypte. Niet langer moeten zij zich laten leiden door de heidense kalender, maar bepalen de feesten waarin Gods werk herdacht wordt de kalender. Het eerste feest dat ingesteld wordt, is het Pascha. Hier in vers 1-13 gaat het om instructie over het vieren van het eerste Pascha in Egypte. In de verzen die volgen gaat het over het Pascha als feest wat men voortaan elk jaar moet vieren.

Vers 3-5

De HEERE geeft opdracht dat elk huisgezin op de tiende dag van de eerste maand een lam moet nemen, zonder enig gebrek, een mannetje van één jaar oud. Het mag van een schaap of geit zijn. Mocht één lam voor één gezin teveel zijn, dan mocht je ook samen met je burens één lam apart zetten. Dat moest zo dat er voor elk gezinslid genoeg te eten was.

Vers 6-7

Vier dagen lang moet het dier apart worden gehouden van de rest van de kudde. Op de veertiende dag moeten de gezinshoofden het lam gezamenlijk slachten, aan het begin van de avond. Het bloed moet opgevangen worden en gestreken worden aan de deurposten van het huis waarin het lam wordt gegeten.

Vers 8-11

Nauwkeurig wordt beschreven op welke wijze het lam verder bereid moet worden. Het mag alleen in zijn geheel gebraden worden en moet met ongezuurde broden en bittere kruiden gegeten worden. Alles moet opgegeten worden en wat over is, moet de volgende morgen verbrand worden. Bovendien moet het lam

gegeten worden alsof je elk moment weg moet. Met de schoenen aan, de mantel opgetrokken en de reisstaf in de hand, kortom klaar om elk moment te vertrekken. Bovendien moet er snel gegeten worden.

Vers 12-13

De Heere geeft uitleg erbij waarom men al deze dingen moest doen. De Heere kondigt Zijn oordeel af waarin alle eerstgeborenen gedood zullen worden. Alleen als de HEERE het bloed aan de deurposten ziet, zal Hij dat huis voorbijgaan. Achter het bloed is Israël veilig voor het oordeel van de HEERE. Dit is een krachtig beeld van de verzoening door het bloed van Jezus.

Vers 14

Hier begint een nieuw gedeelte waarin de HEERE opdraagt dit niet maar één keer te doen, maar elke keer opnieuw het Pascha te vieren. In de verzen hierna volgen instructies voor dat feest.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat Jezus Zijn leven wilde geven zodat verlossing mogelijk is door het bloed dat Hij stortte.
- Belijden dat we ons zo vaak veilig voelen bij aardse dingen in plaats van bij de Heere.
- Bidden of Hij ons geloof wil geven/versterken om alleen op God te vertrouwen.

Intro

Schrijf op een bord de woorden “**Pascha betekent voorbijgaan**”.

Ga met de kinderen in gesprek wat het woord ‘voorbijgaan’ zou kunnen betekenen. Je kunt het vervolgens door twee kinderen uit laten beelden. Het ene kind staat voor ergens in de ruimte en het andere kind loopt hem voorbij.

Vertelschets

Beginzin

Het zweet stroomt van hun lijven terwijl de zon heet op hun ruggen brandt. Iets verderop laat een opzichter zijn zweep door de lucht knallen. Een Israëliet kijkt verdrietig omhoog naar de hemel. Zou God hen snel bevrijden?

Een opdracht van God

- God spreekt tot Mozes en Aäron. Hij geeft hen een opdracht die alle Israëlieten moeten uitvoeren.
- Het is nu bijna zover.

Het paaslam

- Alle Israëlieten moeten een lam nemen. Het moet een mannetje zijn van de schapen of van de geiten. Het moet een lammetje zijn van één jaar oud. Hij moet ook helemaal gezond zijn.
- Na vier dagen wordt het lammetje geslacht. Het bloed van het lam doet vader in een schaal.
- Met de schaal en een bosje takken gaat vader naar buiten. Met het bosje takken maakt vader een kwast. Daarmee maakt hij de deurposten en de bovendorpel rood met het bloed.
- Waarom doet hij dat? Vannacht zal er een Engel langs de huizen van de Israëlieten en van de Egyptenaren gaan. Bij elk huis waar de Engel bloed aan de deurposten ziet, weet Hij: Ik hoef hier niet naar binnen. Hier is al een lam in de plaats van de oudste van het gezin gedood.

Alleen veilig achter het bloed

- Waarom moeten de Israëlieten een lammetje nemen en dat doden? Omdat dit lammetje zal sterven in plaats van het oudste kind van het gezin. Door de dood van het lammetje mag het oudste kind in leven blijven.
- Nu zijn de Israëlieten veilig door het bloed van het lam.
- Bij de Egyptenaren is geen bloed aan de deurposten. De oudste van het gezin en van de dieren wordt gedood.
- Wij zijn geboren met een zondig hart. Zie jij ook dat je elke dag verkeerde dingen doet? Een grote mond hebben, ongehoorzaam zijn, iemand plagen, niet luisteren naar een Bijbelvertelling. Dat zijn allemaal zonden. Op een dag moeten wij ook sterven en de straf dragen van onze zonden. Als een lam in plaats van een Israëliet moest sterven, is er dan ook iemand die in mijn plek de straf wil dragen? Zodat het weer goed kan komen tussen God en mij?
- Bij de Egyptenaren is er groot verdriet. Er zijn zoveel mensen en dieren door de Engel gedood. Ze willen de Israëlieten niet meer langer in hun land hebben. Voor de Israëlieten is het nu feest. Ze mogen weg uit Egypte. God heeft hen bevrijd. Door het bloed van het lam zijn ze nu vrij. De Engel is niet in hun huizen gekomen, maar is hun deur voorbijgegaan.
- Dit feest wordt daarom Pascha genoemd. Voorbijgang.

Jezus

- Jezus wil ons verlossen van de zonde. Zodat het weer goed komt tussen God en ons. Dan zijn wij ook bevrijd, net als die Israëlieten.
- Hoe kan dat? Nee, niet door het bloed van een dier. Maar alleen door het bloed van Gods Zoon. Hij is het grote Lam dat mensen verlost van hun zonde en schuld.
- Wij vieren geen Pascha meer. Maar wij kennen wel Goede Vrijdag en het Paasfeest. Met Goede Vrijdag gaf Jezus Zijn leven om te sterven. Net als het Paaslam dat geslacht werd. Maar Jezus is na drie dagen weer opgestaan. Daarom hoeven wij niks te doen. We hoeven zelfs geen lammetje te slachten. We mogen geloven in Jezus. Hij wil ons redden.

Slotzin

Kan een lammetje de straf die wij hebben verdiend, wegnemen? Nee, daarvoor zijn onze zonden te groot. Daarom kwam Gods eigen Zoon naar de aarde. Jezus wilde in onze plaats sterven. Zijn bloed zal net als het bloed van dat lammetje laten zien dat er iemand anders in onze plek wilde sterven. God, wat bent U goed dat U ons zo wil redden. Ben jij ook al veilig door Zijn bloed?

Antwoorden Bijbelstudie

Intro-opdracht

De kinderen kunnen de woorden omcirkelen waar zij aan moeten denken bij een lammetje. Vraag de kinderen waarom ze juist die woorden hebben omcirkeld. Dit opent het gesprek voor het vervolg van de Bijbelstudie.

Opdracht 1

Waar worden de Israëlieten van bevrijd? Van de slavernij in Egypte.

De Heere Jezus wil jou ook bevrijden. Waarvan? Van de zonde. Van de duivel. Alleen Jezus kan ons weer terugbrengen bij God. Hij is het enige Middel. Dit is heel belangrijk. Om dit te benadrukken, kun je vragen of er ook andere mogelijkheden zijn die ons weer bij God kunnen brengen. Mochten de kinderen met andere 'oplossingen' komen, kun je ze de noodzaak van Jezus' offer uitleggen.

In Zondag 5 en 6 van de Heidelberger Catechismus staat het mooi uitgelegd; *God wil dat er recht wordt gedaan. Daarom kan Hij de straf niet kwijtschelden. Er moet betaald worden. Toch kunnen wij niet zelf betalen omdat we vol zonden zijn en de schuld elke dag alleen maar groter maken. Om ons te kunnen verlossen, moet die persoon én mens én zonder zonde zijn. Alleen op die manier kan er recht gedaan worden en zal God het offer kunnen aanvaarden. Wie is dan geschikt? Alleen onze Heere Jezus Christus.*

Is dat nodig? Als onze zonden niet zijn vergeven, kennen wij Jezus niet als onze Redder. Dan zullen we voor altijd verloren gaan. Een leven zonder Jezus is het ergste wat er is. Als leidinggevende mag u erop wijzen dat dit niet hoeft te gebeuren. Jezus wil ook jonge kinderen redden.

Waarom lijkt Jezus op het Paaslam? Het lam had niks gedaan. Jezus was ook onschuldig.

Het lam moest volkomen gezond zijn. Jezus had geen zonden.

Het lam werd gedood. Jezus werd ook gedood.

Alleen door het bloed van het lam was je veilig. Alleen door het bloed van Jezus ben jij veilig.

Opdracht 2

	Pascha	Goede Vrijdag/Pasen
Zonden		X
Bosje takken	X	
Overwinning		X
Zonder gebrek	X	X
Deurpost	X	
Egypte	X	
Graf		X
Lam	X	X
Golgotha		X
Redding		X

Bij 'Zonder gebrek' en bij 'Lam' kan allebei een kruisje worden gezet. Jezus was figuurlijk het lam wat geslacht werd. En zowel Hij als het lam moesten zonder gebrek zijn.

Opdracht 3

Bij elke tekening kunt u er met de kinderen over doorpraten wat daar zo belangrijk aan is. Vergeet niet om de laatste vraag te behandelen met de kinderen. Juist die ene specifieke zonde is bij elk kind anders. Een kind kan met de vraag zitten of die zonde wel ooit over gaat en of God dat wil vergeven. Wijs heen naar de tekst in het midden: 'Het bloed van Jezus reinigt ons van alle zonden.'

Opdracht 4

Allereerst mogen ze God danken voor de redding die Hij wilde geven. Het bidden kan een dankgebed zijn en een gebed voor anderen die Jezus niet kennen als hun Verlosser. Als je Jezus als jouw Zaligmaker kent zullen mensen dat aan je zien. Hoe gedraag jij je? Kunnen jouw klasgenoten, burens, familie zien dat je Jezus liefhebt?

Verwerking

Masker maken

Uitleg en benodigdheden zijn te vinden op:

<https://kidscraftroom.com/make-paper-plate-lamb-and-sheep-masks/?preview=true>

Jezus het Paaslam

Om het offer van het Paaslam en volbrachte offer van Jezus duidelijk weer te geven kunnen de kinderen zelf aan de slag.

Benodigdheden:

- 1 12" terracotta potbodem
- 1 3" terracotta pot
- Graszaden
- Potgrond
- Ambachtelijk mos

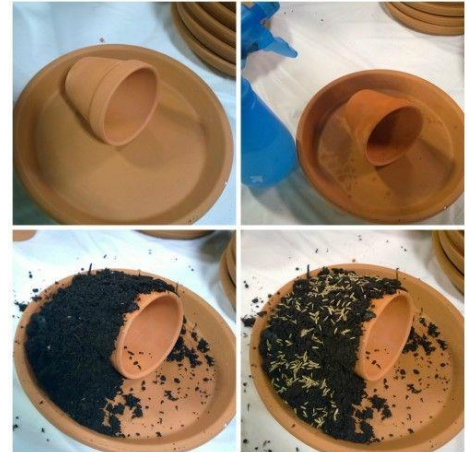
- Kiezels
- Kleine stokjes
- Jute of touw

Werkwijze:

1. Leg de pot op zijn kant naar de achterkant van het bord zoals afgebeeld.
2. Besproei de bovenkant van de pot en de achterste helft van de plaats royaal met water.

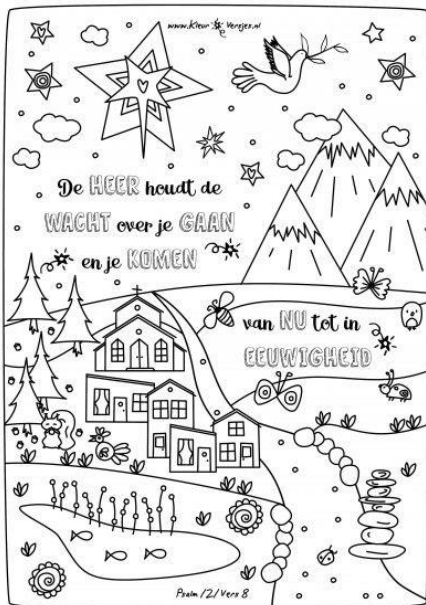

3. Bedek met potgrond zoals afgebeeld en besproei de grond met water. Verpak de vochtige grond zo stevig als je kunt en voeg indien nodig meer water toe.
4. Strooi graszaden over het gebied en bedek met een beetje meer aarde om de zaden te bedekken. Spray met meer water.
5. Leg mos voor de potopening.
6. Voeg kiezels toe bovenop het mos.
7. Leg twee stokjes in de vorm van een kruis en gebruik vervolgens jute of touw om rond de kruising van de stokken te wikkelen om ze bij elkaar te houden.
8. Plaats het kruis in de grond aan de zijkant van de pot.
9. Blijf de grond elke dag besproeien totdat het gras ontkiemt.

Handletteren

Elk kind kiest een Bijbeltekst die met het Bijbelverhaal te maken heeft. Dit kan gaan over een lam, de goede Herder, Jezus etc. Deze tekst mogen ze handletteren en tekenen op dik A4-papier zodat ze het kunnen inlijsten. Hierbij een voorbeeld:

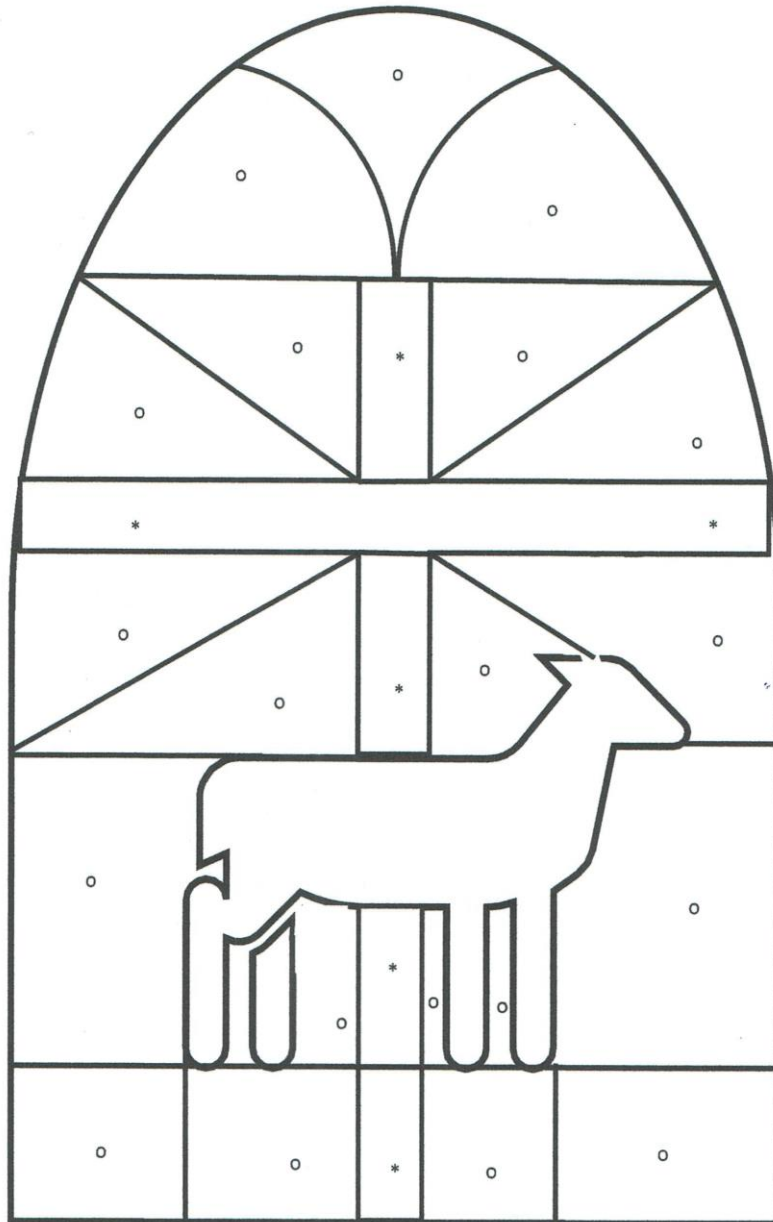
Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

1. Het geslachte lam

JOHANNES 1 VERS 29

'ZIE, HET LAM GODS, DAT DE ZONDE DER WERELD WEGNEEMT'.

Werkwijze:

Kleur van dit kerkraam de vakjes met o geel en de vakjes met * bruin.

© www.bijbelsopvoeden.nl, 2020

Bespreek met elkaar: Waarom staat er een lam bij het kruis? Wie is dat Lam?

2. Zo koppig als een...

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Numeri 22:20-35
Luisteren naar God

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over het luisteren naar de woorden van God. Bijvoorbeeld: Psalm 119:1-8 of 9-16.

Doel

De kinderen...

- *Weten* waarom de ezel niet naar Bileam luisterde
- *Beseffen* dat God heilig is, Hij wil dat jij naar Zijn woorden luistert
- *Kunnen* voorbeelden noemen uit hun eigen leven waarin zij wel of niet naar God luisteren

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 9:1	Ik zal met al mijn hart den HEER'
Psalm 17:3	Ik zet mijn treden in Uw spoor
Psalm 19:4	Des HEEREN wet nochtans
Psalm 19:6	Dus krijg ik van mijn plicht
Psalm 25:2	HEER', ai, maak mij Uwe wegen
Psalm 25:5	Lout're goedheid, liefdekoorden
Psalm 86:6	Leer mij naar uw wil te hand'len
OT 223	Aan Uw voeten Heer
OT 236	Wees stil voor het aangezicht van God
ZB 81	Hij die rustig en stil
ZB 123	Leer mij Uw weg o Heer
ZB 191	Wat de toekomst brengen moge

Exegese Numeri 22:20-35

Focus

De HEERE beschermt Zijn volk en maakt zelfs gebruik van een sprekende ezel om te zorgen dat Zijn volk niet vervloekt maar gezegend wordt.

Omschrijving focus

Het bijzondere van deze geschiedenis is dat op het moment dat het speelt Israël nergens van afweet. Er wordt een plan gesmeed om het volk te vervloeken. De macht van de boze wordt ingeroepen tegen Gods volk. Zonder dat Israël dat weet, beschermt de Heere Zijn volk. Het volk van God wordt door de Heere beschermd en God Zelf zorgt ervoor dat het niet wordt vervloekt maar gezegend. Niet alleen tegen aardse, maar ook tegen geestelijke machten beschermt de HEERE.

Aan de ene kant zien we dat Bileam telkens de Heere vraagt om advies. Toch zijn de intenties van Bileam blijkbaar niet zuiver en is er heel wat voor nodig om hem op het rechte pad te krijgen. God gebruikt een ezel om Bileam letterlijk klem te zetten en hem alle uitwegen te ontnemen. Tekenend is dat die ezel lange tijd meer ziet dan Bileam. De ezel redt zijn leven. Hiermee wordt Bileam als ziener ontmaskerd. Tevens laat het de macht van de Heere zien, Die zelfs een ezel kan laten spreken. Een koppige ezel wordt ingezet door de HEERE om Zijn doel te bereiken.

Achtergrondinformatie

De geschiedenis speelt zich af tijdens de tocht van het volk Israël door de woestijn. Het volk Israël komt in Moab, aan de oostkant van de Jordaan. De koning van Moab maakt zich zorgen en zoekt contact met de Midianieten om deze dreiging te stoppen. Bileam wordt gevraagd om het volk te vervloeken. Men was zo overtuigd van de vloekmacht van Bileam dat men 600 kilometer reist op hem in te huren. Als het verzoek komt, zegt Bileam opvallend genoeg dat hij de HEERE zal vragen of hij mee mag gaan. God verbiedt hem dat. Nogmaals komt het verzoek tot hem en nogmaals legt hij het aan de HEERE voor. Daar begint vers 20, zie onder.

Vers 20-21

De HEERE spreekt opnieuw tot Bileam. Ditmaal mag hij wel meegaan onder de voorwaarde dat hij zal zeggen wat de Heere hem ingeeft. Opnieuw blijkt dat hij dus niet het volk mag vervloeken. Voor het volk van God heeft de HEERE alleen woorden van zegen (zie vers 12). De volgende morgen zadelt Bileam zijn ezelin – een gebruikelijk vervoermiddel in die tijd – en gaat met twee knechten op pad.

Vers 22-27

Hoewel Bileam toestemming had om te gaan, ontsteekt toch de toorn van God omdat hij op weg gaat. Dit laat zien dat de intenties van Bileam niet oprecht waren en hij wellicht toch van plan was het volk te vervloeken. Ook kan het meer algemeen slaan op het plan om Gods volk te vervloeken. God laat dat niet toe. Eerder had de HEERE al gezegd dat het volk niet vervloekt mag worden en dat Bileam alleen Gods woorden mag spreken. Hier zien we hoe de Heere dit doet.

Midden op de weg staat een engel van God met een getrokken zwaard tegenover Bileam op de ezelin. Bileam lijkt de engel niet te zien, maar de ezelin wel. De ezelin wijkt van de weg af en probeert de engel te ontwijken. Bileam slaat de ezelin en dwingt hem weer de weg op. De engel gaat vervolgens op een smalle weg tussen twee stenen muren staan. De ezelin drukt zich tegen de muur waardoor de voet van Bileam bekneld raakt. Opnieuw slaat Bileam de ezelin. Nogmaals herhaalt dit zich op een nauwe plaats, waar uitwijken onmogelijk is. Opnieuw slaat Bileam de ezelin.

Opvallend dat een koppig dier als de ezelin wel de engel ziet, maar de grote ziener Bileam niet. Geestelijk gezien blijkt Bileam blind te zijn en ziet niet wat er echt aan de hand is. In plaats daarvan viert hij zijn woede bot op de ezelin.

Vers 28-30

Pas nadat de ezelin drie keer is tegengehouden, gebeurt er iets nieuws. Allereerst laat de HEERE de ezelin spreken. Iets wat natuurlijk onmogelijk is. De ezelin spreekt niet over de engel, maar wijst Bileam op zijn onredelijke en woedende gedrag. Bileam is nog steeds woedend en antwoordt dat hij als hij een zwaard had de ezelin gedood had. Dit laat zien dat Bileam zich niet door wijsheid, maar door woede laat leiden. De bedoeling van het gesprek is dat Bileam inziet hoe onredelijk hij is. Ook beseft hij niet dat de ezelin juist driemaal zijn leven heeft gered (vers 33).

Vers 31-33

Het tweede wat gebeurt, is dat nu de ogen van Bileam worden geopend en hij – nu pas – de engel ziet die de weg verspert. De HEERE Zelf opent zijn ogen. Onmiddellijk beseft hij hier met een goddelijke macht van doen te hebben en werpt hij zich op de grond. Nu volgt een gesprek tussen Bileam en de engel. Opnieuw gaat het om de vraag waarom Bileam de ezelin heeft geslagen. De engel maakt duidelijk dat hij op de weg verschenen is om Bileam tegen te houden het volk te vervloeken. Ook zegt de engel dat de ezelin hem juist het leven heeft gered.

Vers 34-35

Nu komt Bileam tot schuldbelijdenis. Als de engel dat wil, zal hij teruggaan. De engel geeft hem echter opdracht om door te gaan, maar dan moet hij wel – zoals de HEERE eerder al zei (vers 20) – Gods

woorden spreken. Dit is ook wat uiteindelijk gebeurt – Bileam kan niet anders dan het volk zegenen in plaats van vervloeken.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken voor Gods zorg voor Zijn volk door een koppige ezel te gebruiken.
- Belijden dat wij koppig zijn in het volgen van ons eigen hart.
- Bidden om 'koppigheid' (volharding) in het luisteren naar Gods woorden.

Intro

Zo koppig als een... Weten de kinderen deze zin aan te vullen?

Vertelschets

Beginzin

Het volk Israël is in de woestijn en ze reizen door de velden van Moab. De koning van Moab, Balak, schrikt: hij heeft gehoord over de macht van Israël (vs. 6). En hij weet: Israël is machtiger dan zijn eigen volk. Hij wordt er bang van!

Het plan van Balak (houd dit onderdeel kort, zodat de nadruk op de geschiedenis met de ezel en de zegen van God ligt)

- Balak weet dat ergens in zijn land Bileam woont. En als Bileam iemand zegent, dan krijgt diegene ook zegen in zijn leven. Maar als Bileam iemand vervloekt, gaat het niet goed in diens leven. Dát heeft Balak nodig! Een vloek voor Israël, zodat ze geen macht over Moab en Balak zullen hebben. Hij stuurt zijn knechten naar Bileam.
- Bileam vraagt eerst aan God of hij mee mag, maar dat mag niet. Als Balak Bileam nog een keer vraagt om Israël te vervloeken, gaat Bileam weer naar God: mag hij echt niet mee? Dan mag het, maar: hij mag alleen zeggen wat God wil.

De koppigheid van de ezel (vertel vanuit het gezichtspunt van Bileam, die de Engel des Heeren niet ziet)

- Bileam gaat de volgende morgen mee met de knechten van Balak. Hij zadelt zijn ezelin, ze rijden op de weg. Plotseling gaat de ezelin van de weg af, het veld in (vs. 23). Wat is dat nou? Dat heeft zijn ezelin nog nooit gedaan! Bileam slaat haar, vooruit: weer de weg op!
- Nogmaals gebeurt dit, nu op een plek waar aan allebei de kanten een muur zit. Bileam zit met zijn voet klem tegen de muur en slaat zijn ezelin nog harder (vs. 25).
- Een derde keer: op een smalle plaats, waar de ezelin geen kant op kan. De ezelin gaat nu liggen, met Bileam nog op zijn rug. Bileam pakt zijn stok en slaat weer (vs. 27), hij begrijpt er niks van, die koppige ezel!
- Dan gebeurt er iets heel vreemds: de ezelin gaat praten! Wat zegt ze? Vertel het gesprek dat de ezel en Bileam hebben, vers 28-30.

Een zegen voor Israël

- En dan ziet Bileam het ineens: er staat een engel op de weg! Met een zwaard in zijn hand. Daar schrikt Bileam van. Hij buigt zijn hoofd en knielt met zijn gezicht naar de grond, hij belijdt zijn zonden, vers 31 en 34 (dit laatste zeker benoemen, komt terug in het Bijbelstudieboekje).
- Dan is Bileam gehoorzaam. Hij mag doorrijden op zijn ezelin, maar alleen als hij Gods woord zal spreken. En dat doet hij.

Slotzin

Wat denk jij: was die ezel nu zo koppig? Die luisterde tenminste gelijk naar de engel! Denk er maar eens over na: ben jij ook weleens eigenwijs en koppig? Als je vader en moeder iets van je vragen, ben je dan gehoorzaam? God wil dat je gehoorzaam bent, aan je vader en moeder, maar vooral aan de HEERE God Zelf.

Antwoorden Bijbelstudie

Intro-opdracht

Begeleid de kinderen in het bedenken van eigenschappen van de ezel, het is niet de bedoeling dat er (alleen) uiterlijke zaken als 'lange oren' worden opgeschreven. Verwijs bijvoorbeeld ook naar de titel van dit hoofdstuk. Andere kenmerken die je evt. aan kunt dragen: eigenzinnig, slim (een ezel stoot zich in 't gemeen, geen tweemaal aan dezelfde steen...), trouw. In 2 Petrus 2:16 worden ook nog twee eigenschappen genoemd, in verband met de geschiedenis met Bileam: jukdragend en stom. Je kunt dit de kinderen evt. zelf op laten zoeken.

Opdracht 1

Het tweede antwoord is juist, zie Numeri 22:31 en 34.

Opdracht 2

- a. Voorbeelden van bijbelse geschiedenissen waar een ezel in voorkomt:
Abraham die zijn zoon Izak moet offeren en zijn ezel zadelt (Genesis 22).
Jozefs broers die met hun ezels naar Egypte komen om graan te kopen (Genesis 42-44).
Barmhartige Samaritaan (Lukas 10).
En misschien weten de kinderen er nog wel meer te noemen.
- b. De HEERE Jezus kwam als Koning en zachtmoedig Jeruzalem binnen, zittend op een ezelin en haar veulen, Mattheus 21:5. De mensen noemden hem 'de Zoon Davids', vs.9. Wat een verschil met Bileam, die zijn eigen wil wilde doen!

Opdracht 3

Laat de kinderen in tweetallen of kleine groepjes de tekst uit Jesaja 1:2-3 hardop lezen en nadenken over de betekenis. Het volk Israël wordt hier door de HEERE terechtgewezen dat Hij hen groot gemaakt en verhoogd heeft, maar dat zij Hem toch ongehoorzaam zijn. In vers 3 klaagt de HEERE als het ware: zelfs een os en een ezel kennen hun baas en hun stal (krib: oud-Nederlands woord voor voederbak), maar Israël niet!

Israël en wij kunnen van (de os en) de ezel dus leren dat de HEERE als onze Maker gekend wil worden. Wij moeten weten Wie ons gemaakt heeft en waar wij thuis horen. God is onze Schepper en daarom moeten wij alleen Hem dienen en eren. Als we dat niet doen, zijn we ongehoorzaam en wil God ook niet naar ons horen (lees als leidinggevende ter voorbereiding heel Jesaja 1).

Praat er evt. over door: hoe kunnen wij onze Maker en Schepper kennen? Hoe kunnen wij weten wat Hij wil? Door Bijbel te lezen en tot Hem te bidden. Je luistert naar God als je Hem uit laat praten. Dus door aandachtig Zijn Woorden te lezen en in gehoorzaamheid Zijn woorden te dóen.

Opdracht 4

Laat de kinderen zo concreet mogelijk zijn.

Bedenk zelf alvast een voorbeeld uit je eigen leven van gehoorzaamheid en één van ongehoorzaamheid en maak hier evt. ook een tekening van (je kunt ook een symbool gebruiken, bv. muntstukken bij geldzucht als zonde, zwarte handen bij 'ijverig je werk doen'). Andere voorbeelden van gehoorzaamheid: het eren van de zondag als dag van God omdat je Hem wilt dienen en daarbij een dag niet afgeleid wordt door aardse zaken, het helpen van naasten. Voorbeelden van ongehoorzaamheid: ruzie maken, dronkenschap. Lees evt. Galaten 5:16-26.

Verwerking

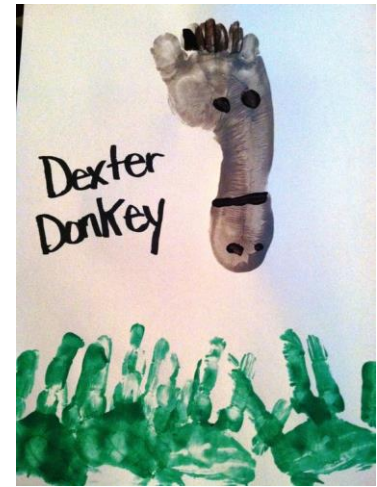
Ezel verven

Benodigdheden:

- Vingerverf (liefst uitwasbaar!) in zwart, grijs en groen
- Grote vellen dik wit papier

Beschrijving:

- Laat de kinderen met hun handen en groene verf gras maken.
- Vervolgens met een voet en grijze verf een 'ezelskop'.
- Details (ogen, manen, neusgaten en een teugel om de neus) in zwart met een kwast of vingers, zie voorbeeld.

Ezeltje prik

Benodigdheden:

- Groot vel (wit) papier en prikbord
- Draad of papier in diverse 'ezelskleuren' (grijs, bruin, wit, zwart)
- Punaises
- Blinddoek

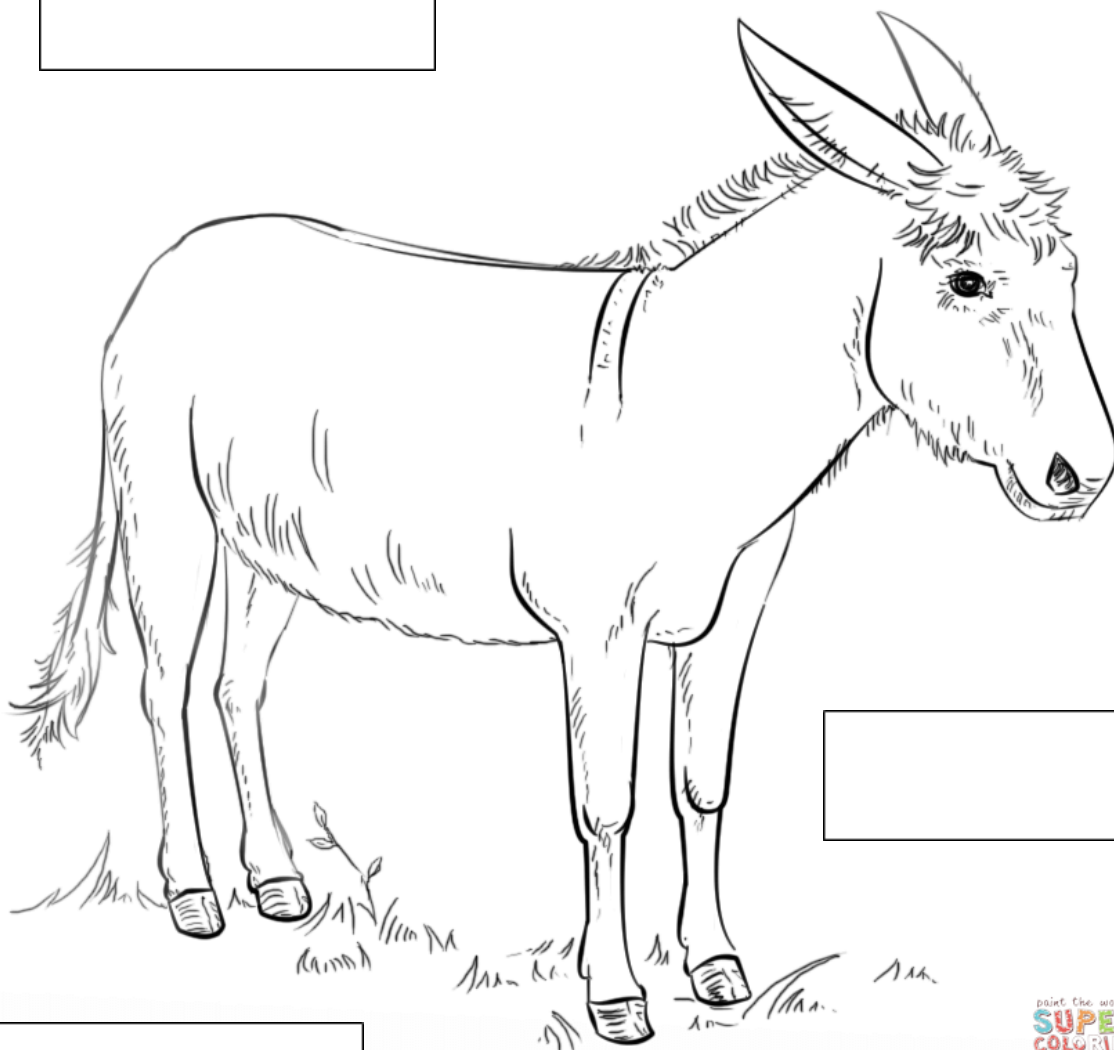
Beschrijving:

- Teken een ezel zonder staart op een groot vel papier en hang dit voor een prikbord.
- Laat ieder kind een ezelstaart knutselen van grijs/bruin/wit/zwart draad of papier.
- Geef iedereen een punaise om de staart aan te bevestigen.
- Speel het spelletje 'ezeltje prik': Alle deelnemende kinderen proberen om beurten geblinddoekt de staart op de ezel te prikken. Het kind dat de staart het dichtst bij de juiste plek weet te plaatsen, heeft gewonnen.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

2. Zo koppig als een ...

Welke woorden passen bij het verhaal van Bileam? Schrijf ze in de vakjes.

Bespreek ook vraag 3 uit het Bijbelstudieboekje.

3. Sterker dan een leeuw!

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Psalm 125 of Daniël 6:1-6, 12-15 en 20-28.

Doel

De kinderen ...

- *Weten* dat wie op God vertrouwt voor niets en niemand bang hoeft te zijn.
- *Beseffen* dat er christenen zijn die erge dingen meemaken en ondanks alles vertrouwen op God.
- *Kunnen* in eenvoudige situaties vertrouwen op God.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 29:1	Aardse machten, looft den HEER'
Psalm 34:4	Des HEEREN engel schaaft
Psalm 46:1	God is een Toevlucht voor de zijnen
Psalm 117	Loof, loof den HEER', gij heidendom
Psalm 119:5	Waarmede zal de jongeling zijn pad
Psalm 146:1	Prijs den HEER' met blijde galmen
Psalm 146:3	Zalig hij die, in dit leven

ZB 17	Bidt zonder ophouden
ZB 167	'k Stel mijn vertrouwen
ZB 203	Wie op de Heer' vertrouwen

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 1	Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?
HC vr/a 94	Wat gebiedt God in het eerste gebod?
HC vr/a 116	Waarom is het gebed den christenen van node?

Exegese Daniel 6:1-29

Focus

Als het geloof van Daniël wordt beproefd, blijft hij trouw en beschermt de Heere hem zelfs tegen de gevaarlijke leeuwen.

Omschrijving focus

Daniël is als jongen weggevoerd naar Babel en moet zijn geloof belijden te midden van een vijandige en moeilijke omgeving (zie achtergrondinformatie). Wanneer zijn geloof beproefd wordt, blijft hij standvastig en blijft hij de Heere dienen. Als hij verraden wordt, betekent dit het doodvonnis, door in de leeuwenkuil geworpen te worden. Het lijkt onmogelijk om dit te overleven. Toch overleeft Daniël omdat de Heere hem beschermt. Het gevolg is dat velen diep onder de indruk raken van de macht van de Heere. Gelovigen door alle eeuwen kunnen zich laten bemoedigen door dit gedeelte, dat wie op God vertrouwt dat niet tevergeefs doet. Het laat zien dat God zelfs uit het grootste gevaar kan redden. Het stelt ons ook voor de vraag: wat zouden wij doen in zo'n geval? Hierin kan benadrukt worden dat dit een geloofshouding is en dat ook Daniël dit niet zonder hulp van God kon.

Achtergrondinformatie

Daniël en zijn vrienden zijn toen ze nog niet zo oud waren vanuit Israël naar Babel gevoerd. Het zal je maar gebeuren! Ze moeten aan het hof van een goddeloze koning dienen. Toch blijven ze geloven in de Heere Jezus en blijven ze de Heere dienen. Zelfs al moeten de drie vrienden daarvoor de oven in. Een prachtig getuigenis van geloofsmoed. In Daniël 5 valt echter te lezen dat het Babylonische rijk wordt veroverd door de Meden en Perzen. Een nieuwe heerser betekent dat er veel verandert. In Daniël 6 vers 1-3 lezen we dat het voor Daniël promotie betekent. Hij viel blijkbaar op door zijn wijsheid en eerlijkheid en krijgt daarom een hoge positie. Dit leidt tot afgunst: er wordt een complot bedacht om Daniël te doden. Zijn geloof wordt daarmee sterk beproefd. Wat zal hij doen? Buigen voor de wet van de aardse koning of blijft hij de hemelse Koning dienen? Wat zou jij doen? Daniël blijft de Heere trouw en de Heere redt hem van de dood.

De leeuwenkuil staat hier symbool voor de gruwelijke wijze waarop de koning in die tijd zijn macht handhaafde. Je zal in een land leven waarin je in een leeuwenkuil gegooid wordt als je iets verkeerd doet! Elders in de Bijbel staat de leeuw symbool voor de Heere Jezus, we moeten dan denken aan Zijn kracht en macht. Ook wordt de satan vergeleken met een briesende leeuw, we moeten dan denken aan de verwoestende kracht van een leeuw. Hier staat het vooral als teken van de goddeloosheid en gruwelijkheid van het heidense koninkrijk.

Exegese

Het gedeelte valt uiteen in zes delen en is 'in spiegelbeeld' opgebouwd:

- (1) De voorspoed van Daniël (vers 2-4)
- (2) De wet van de koning (vers 5-10)
  - (3) Daniël veroordeeld tot de leeuwenkuil (vers 11-18)
  - (3') Daniël verlost uit de leeuwenkuil (vers 19-25)
- (2') De wet van de koning (vers 26-28)
- (1') De voorspoed van Daniël (vers 29)

Dit laat zien dat de kern van het gedeelte is dat Daniël trouw is aan God. Het gedeelte sluit nauw aan bij hoofdstuk 3 waar de drie vrienden van Daniël beproefd worden en trouw blijven.

Vers 1-4

De geschiedenis speelt zich af kort na de machtswisseling waarbij de Meden en Perzen aan de macht komen. De nieuwe koning geeft Daniël een belangrijke en machtige plaats in zijn koninkrijk. Hij stelt 120 stadhouders aan die verantwoording moeten afleggen aan Daniël en twee anderen. Daniël kent grote voorspoed, door zijn wijsheid overtreft hij alle anderen en de koning wil hem zelfs nog meer macht geven.

Vers 5-10

De voorspoed, wijsheid en trouw van Daniël wekken de ergernis op van de andere machthebbers. Waarschijnlijk konden ze vanwege de eerlijkheid van Daniël niet doorgaan met hun corruptie en bedrog. Ze zoeken een manier om hem ten val te brengen. Echter blijkt dat er niets gevonden kan worden dat hij verkeerd heeft gedaan. Daniël is altijd eerlijk geweest. Wel weten deze mannen dat Daniël God dient en dat hij nooit tegen zijn God in zal gaan. Mooi overigens als je zo bekend staat: eerlijk, trouw en gelovig. Hoe sta jij bekend bij anderen?

De tegenstanders van Daniël verzinnen een list om hem ten val te brengen. Een grote groep gaat naar Darius en vraagt om een wet in te stellen dat je 30 dagen lang alleen een verzoek aan de koning mag

doen en aan niemand anders. Wie ongehoorzaam is moet in de leeuwenkuil, ofwel wordt ter dood gebracht. Ze spelen hiermee ook in op de ijdelheid van de koning, die dit wel een goed idee vindt en de wet ondertekent. Hoe vaak gaat het niet zo met machthebbers die elkaar ten val willen brengen en met valse woorden iets voor elkaar willen krijgen. De stadhouders zijn het tegenovergestelde van Daniël.

Vers 11-18

Wat zou jij doen als er zo'n wet kwam? Wie iets aan iemand anders vraagt – dus ook wie tot God bidt – kan in de leeuwenkuil gegooid worden. Daniël doet exact hetzelfde als anders: hij knielt voor het open raam neer en bidt tot God zoals hij dat altijd doet. Blijkbaar wist iedereen dat hij dit deed, want de stadhouders hebben hierop gewacht. Ze komen in een grote groep en 'betrappen' Daniël. Onmiddellijk gaan ze naar de koning. Opnieuw zie je hun sluwheid. Eerst vragen ze om bevestiging van het bestaan van de wet. Pas daarna maken ze bekend dat Daniël tot zijn God gebeden heeft. Dan pas beseft de koning dat de stadhouders een val hebben gezet voor Daniël. De koning, die Daniël heel hoog heeft staan, doet er alles aan om onder de wet uit te komen, maar er is geen enkele uitweg. De stadhouders dringen erop aan dat het vonnis uitgevoerd moet worden. Uiteindelijk gaat de koning overstag en geeft het bevel om Daniël in de kuil te werpen. Opvallend is in vers 17 dat de koning over Daniël spreekt als degene die God voortdurend dient. Hij zegt: 'Moge uw God u verlossen'. De koning staat met lege handen en zelfs de koning moet erkennen dat alleen de God van Daniël hem kan verlossen. Dan gooien ze Daniël in de leeuwenkuil. De kuil wordt met een steen en zegels verzegeld, zodat niemand Daniël kan helpen. Dit lijkt het einde van Daniël, de stadhouders met hun leugens hebben gewonnen

Vers 19-25

De koning gaat bedroefd naar huis, vastend en zonder vermaak, doet heel de nacht geen oog dicht. In de vroege van de nieuwe dag gaat de koning naar de leeuwenkuil. Bedroefd en met weinig hoop roept hij Daniël. Hij noemt hem een dienaar van de levende God. Is die God in staat gebleken Daniël te verlossen van de leeuwen? Tot zijn verwondering klinkt Daniëls stem uit de leeuwenkuil die hem op de gebruikelijke wijze groet. Direct volgt een belijdenis: er is een engel van God gekomen die de bek van de leeuwen gesloten hield. Net als bij de drie vrienden in de vurige oven zendt God een engel om Zijn trouwe knecht te redden. Door Daniël in leven te laten heeft God als hoogste rechter geoordeeld dat Daniël onschuldig is. Daniël wordt uit de kuil gehaald en in plaats daarvan worden de stadhouders met hun vrouwen en kinderen (!) erin geworpen. Nog voor ze de bodem bereikt hebben, worden ze verscheurd. Opnieuw laat het de gruwelijkheid zien van hoe het er in dat koninkrijk aan toeging. Tegelijk zien we hier ook een oordeel van God in over deze zondaren. Dat ook de vrouwen en kinderen worden gedood, is voor ons onbegrijpelijk.

Vers 26-28

Opnieuw stelt Darius een wet in, gericht tot de gehele wereld. Hierin wordt opgeroepen om de God van Daniël hoog te achten, want Hij is de Levende God, die in eeuwigheid blijft. Zijn koninkrijk gaat niet ten onder. Hij verlost en redt. Hij doet wonderen en tekenen. Tegelijk lezen we niet dat Darius zelf tot geloof komt. Het blijft bij woorden. Wel bijzonder dat een goddeloze koning op zo'n wijze de macht van de levende God moet erkennen!

Vers 29

Het hoofdstuk sluit af met een beschrijving van de voorspoed van Daniël. Het geloof en de trouw van Daniël aan zijn God hebben gewonnen en de kwade machten zijn ten val gekomen.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat God onze Beschermers wil zijn.
- Belijden dat wij zo vaak ontrouw zijn in het dienen van Hem, terwijl Hij trouw blijft.
- Bidden of de Heere ons wil leren om alleen op Hem te vertrouwen.
- Bidden of de Heere ons wil leren trouw te zijn in het dienen van Hem: in het Bijbellesen, bidden, meedoen tijdens de Bijbellessen op school en op de club, in de kerkgang, het uitkomen voor Zijn Naam, enz.

Intro

Maak een keuze uit de volgende intro's:

- Laat een trouwring of een foto van een bruidspaar zien. Praat met elkaar over trouwen, trouw beloven, vertrouwen. Stel vragen als: 'Wat beloven een man en een vrouw aan elkaar als ze trouwen?' 'Wat betekent vertrouwen?' 'Wat betekent het als je op God vertrouwt?' 'Waarin zien wij dat we de Heere kunnen vertrouwen?'
- Laat een foto zien van gevouwen handen. Vertel er het volgende verhaaltje bij: 'Else mag op het feestje komen van haar nichtje Tessa. Er zijn allemaal vriendinnetjes uit de klas van Tessa. Else weet dat ze bij Tessa thuis en op Tessa's school niet bidden, ook niet voor het eten. Als ze bijna gaan eten, heeft Else een beetje buikpijn. Hoe moet dat straks, als ze gaan eten? Mama heeft wel gezegd dat ze moet vragen of ze mag bidden en danken voor het eten. Tessa en tante Linda weten toch ook dat ze wil bidden voor het eten?' Wat zou jij doen?
- Laat een wereldkaart zien waarop te zien is in welke landen christenen worden vervolgd. Vertel dat in deze landen mensen niet zomaar naar de kerk kunnen omdat ze dan worden opgepakt. Of ze worden gedood omdat ze niet in de islam, maar in de Heere Jezus geloven. Wat een sterk geloof hebben die christenen! Ze vertrouwen op God, ook als ze weten hoe gevaarlijk het voor hen kan zijn.

Vertelschets

Opmerking vooraf: wanneer u minder tijd heeft, kunt u ervoor kiezen om de voorgeschiedenis weg te laten of verkort te vertellen. De geschiedenis van hoofdstuk 6 begint bij >>>.

Beginzin

Een lange stoet van mensen loopt over de weg. Waar komen zij vandaan? Wat is er gebeurd? Ze komen uit Jeruzalem. Van de stad is weinig over. De tempel, het huis van God, is in brand gestoken. Het zijn gevangenen, die mensen die hier lopen. Ze kijken verdrietig. Sommigen kijken bang. Waar gaan ze naartoe? Wat staat hen te wachten? Ze weten het niet.

Daniël in Babel

- Ook Daniël loopt bij deze groep gevangenen. Hij is nog jong. Ook hij moet nu in Babel gaan wonen. Als gevangene moeten ze in Babel wonen. Dat noemen we ballingschap.
- Nebukadnezar is koning in Babel. Hij is op zoek naar knappe, slimme Joodse jongens. Zij moeten les krijgen aan het Babylonische hof. Ze krijgen les van de wijze mannen van Babel. Ze krijgen het beste eten. Ze moeten gezond zijn en na drie jaar moeten ze voor Nebukadnezar gaan werken.
- Daniël en zijn drie vrienden worden gekozen.
- Het is moeilijk voor Daniël en zijn vrienden. Ze zijn nu ver bij Jeruzalem vandaan. In Jeruzalem konden ze naar de tempel, hier niet! De koning, voor wie ze moeten werken, leeft zonder hun God. Maar Daniël en zijn vrienden blijven de God van Israël dienen, ook nu ze zo ver weg moeten wonen. *God vergeet Daniël niet, maar Daniël vergeet God ook niet. Hij is overal.*
- Daniël doet goed zijn best. Hij werkt hard. Het valt op dat het goed met hem gaat. Daniël is slim. Daniël ziet er goed uit. Hij is gezond. Dit heeft de Heere hem allemaal gegeven. *Wat geeft de Heere ons veel. Heb je het goed, thuis en op school? Dank er de Heere voor.*
- >>> Er is een nieuwe koning in Babel. Hij heet Darius. Darius is koning over een groot rijk. Hij kan dit niet alleen besturen. Daarom verdeelt hij het rijk in 120 delen. Ieder deel moet bestuurd worden door een stadhouder. Drie vorsten moeten hem gaan helpen om dat grote rijk te besturen.
- Ook Daniël mag koning Darius gaan helpen! Darius heeft gezien hoe goed Daniël zijn werk doet en hoe wijs hij is. Daniël wordt één van de drie vorsten.

Daniël in de leeuwenkuil

- Daniël is eerlijk en wijs. Hij doet zijn werk goed. De Heere helpt hem. Dat Daniël nu één van de drie vorsten mag worden en zo belangrijk wordt, maakt de stadhouders jaloers. Ze krijgen een hekel aan Daniël. Ze kunnen het niet uitstaan dat Daniël zijn werk beter doet dan zij!
- De stadhouders hebben een plan bedacht. Ze haten Daniël zo! Er is een nieuwe wet. Koning Darius heeft er zijn handtekening al onder gezet. Dit staat in de wet: in de komende dagen mag niemand iets vragen aan een ander, dan alleen aan de koning. Doet iemand het toch? Dan moet diegene in de leeuwenkuil gegooid worden. De wet duurt 30 dagen.
- Hier hebben de stadhouders goed over nagedacht. Want wat konden ze verzinnen, zodat ze zich niet langer aan Daniël hoeven te ergeren? Daniël doet zijn werk zo goed dat ze nooit een foutje bij hem kunnen ontdekken. Maar wat doet Daniël wel? Waarmee kunnen ze Daniël pakken? Ze hebben al een poosje goed op Daniël gelet. En weet je wat Daniël elke dag, drie keer per dag, doet? Hij buigt zijn knieën voor de Heere. Hij zit dan voor het raam, aan de kant van Jeruzalem. Naar die plaats verlangt Daniël. Daar stond het huis van God. Drie keer per dag bidt Daniël tot zijn God.
- Nee, aan deze wet kan Daniël zich niet houden. Hij mag aan niemand iets vragen, behalve aan de koning. Hoe kan Daniël leven zonder te bidden tot zijn God? Hij houdt van de God van Israël, en Daniël heeft Hem bij alles nodig. Hij moet bidden, maar hij wil het ook graag. *En jij? Kan jij leven zonder te bidden? Wil jij ook zo graag alles aan de Heere vertellen? Vraag je Hem ook om hulp, bij alles wat je doet?*
- Daniël schaamt zich niet en bidt ook niet stiekem. Hij gaat er gewoon mee door, zoals hij altijd deed. Drie keer per dag zien we hem zitten, op zijn knieën, achter zijn raam aan de kant van Jeruzalem. Maar op een dag staat Daniël voor koning Darius. Daniël is gevangengenomen. Daniël heeft zich niet aan de wet gehouden. De afspraak was dat je alleen maar iets mocht vragen aan de koning, maar Daniël heeft nu iets aan zijn God gevraagd. Koning Darius kijkt niet blij als Daniël voor hem staat. Wat heeft hij spijt dat hij zijn handtekening heeft gezet! Darius kan Daniël nu niet helpen. Afspraak is afspraak. Daniël moet in de leeuwenkuil.

Daniëls God verlost!

- *Maar bidden mag altijd en overal. Ook als je niet op je knieën zit. Ook als je aan het werk bent, of onderweg naar school. Daarmee laat je zien dat je de Heere nodig hebt en op Hem vertrouwt!* Zelfs onderweg naar de leeuwenkuil. Daniël bidt terwijl hij wordt meegevoerd. Weet je wat er in de Bijbel over de Heere Jezus staat? 'Als een Lam werd Hij ter slachting geleid.' Als een Lam die geslacht moet gaan worden, loopt de Heere Jezus met Zijn kruis op zijn rug naar Golgotha. Daniël mag nu op de Heere Jezus lijken. Hij moet mee naar de leeuwenkuil. Daar ligt de kuil. Daar ziet Daniël de opening. De steen wordt weggerold. Nu niet om voer voor de leeuwen door het gat te gooien. Nee, de kuil wordt opengemaakt voor Daniël. Darius wil nog iets zeggen tegen Daniël. 'Daniël, laat uw God u verlossen.' Daniël knikt.
- Het zijn hongerige leeuwen, waar Daniël nu bij zit. De leeuwen rennen altijd meteen naar hun prooi toe. Maar nu niet. Want de God van Daniël regeert. Hij bestuurt alles. Hij zorgt voor Daniël, Zijn kind. Daniël, die trouw bleef, ook toen het gevaarlijk werd om Hem te dienen. Ook toen hij in een ver land terecht kwam. Daniël bleef bidden. Hij heeft de Heere nodig, maar hij weet ook dat de Heere hem alleen kan helpen. Hij vertrouwt op God! De leeuwen lopen rustig om Daniël heen. Daniël is veilig in de kuil met leeuwen. Een engel van God bewaart Daniël.
- *Weet je op Wie Daniël nu lijkt? Op de Heere Jezus. Daniël is alleen bij de leeuwen in de leeuwenkuil. De Heere Jezus hing alleen aan het kruis. Er is wel een verschil. God de Vader bleef dicht bij Daniël. De Heere Jezus moest drie uur hangen in de duisternis. Toen was Zijn Vader er niet bij! Dat was nodig, zodat de kinderen van de Heere nooit meer iets zonder Hem hoeven te doen!*
- Koning Darius kan die nacht niet slapen. Hij wil ook niet eten. Hij heeft nergens zin in. Niets en niemand kan hem nu blij maken. Hij kan maar aan één ding denken: Daniël in de leeuwenkuil. Zou Daniël al gedood zijn door de leeuwen? Wat dom van hem, dat hij zijn handtekening onder die wet heeft gezet! Als het ochtend is, gaat Darius snel naar de leeuwenkuil.
- 'Daniël, knecht van de levende God! Heeft uw God u kunnen verlossen van de leeuwen?' Koning Darius luistert goed. Ja, wat een wonder! Hij hoort een stem, de stem van Daniël! 'O koning, leef

in eeuwigheid', roept Daniël. 'Mijn God heeft Zijn engel gestuurd, en hij heeft de muil van de leeuwen dicht gehouden. Ze konden mij geen pijn doen.'

- Wat is de koning blij! Zo snel hij kan laat hij knechten halen die Daniël uit de kuil kunnen halen. Nu zien de knechten het ook: er is geen schrammetje te zien. De leeuwen hebben Daniël niet aangeraakt. Hoe kan dit? Koning Darius weet het wel: De God van Daniël is de levende God. Hij verlost en redt!
- Voor Daniël en koning Darius is het een blijde dag. Voor de stadhouders en hun vrouwen en kinderen wordt het een vreselijke dag! Want voor straf moeten zij nu de leeuwenkuil in. En nu worden de leeuwen niet tegengehouden door de Heere. De stadhouders en hun gezinnen moeten sterven.
- Er komt een nieuwe wet. Koning Darius wil dat iedereen in zijn rijk de God van Daniël gaat dienen. Want Hij is de levende God!

Slotzin

Daniël bleef trouw. Hij mocht hetzelfde doen als de Heere Jezus. Weet je het nog? 'Als een Lam werd Hij ter slachting geleid.' Zelfs in een ver land, tussen goddeloze mensen, diende Daniël zijn God. Daniël was veilig bij die God, zelfs tussen de hongerige leeuwen. Daniël vertrouwde op Zijn God. En jij? Zing je mee? "k Stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God. Want in Zijn hand ligt heel mijn levenslot.'

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Woorden die bij een leeuw passen zijn bijvoorbeeld: groot, sterk, manen, klauwen, prooi, machtig.

Woorden die omcirkeld kunnen worden omdat ze ook bij God horen: groot, sterk, machtig.

Als de kinderen het lastig vinden om iets te verzinnen, noem dan een aantal woorden en laat ze het opschrijven als ze een woord horen dat bij een leeuw past. Noem bijvoorbeeld de volgende woorden: Klein – groot- sterk – zwak – voeten – klauwen – lief – machtig – huisdier.

Als er tijd voor is, bespreek dan met de kinderen hoe ze kunnen merken dat God groot, sterk en machtig is. Mogelijke antwoorden: Hij doet wonderen, Hij kan zieken genezen, Hij is de Schepper van alles, Hij kan voor natuurgeweld zorgen en het ook weer doen ophouden, enz.

Opdracht 2

De woorden die bij een gelovige passen zijn:

Veilig, als een kind, eeuwig leven, bidden, ik weet dat God voor mij zorgt.

Een gelovige is veilig omdat hij aan Gods kant staat. God zal hem beschermen. Dat betekent niet dat verdriet of gevaar hem bespaard blijven, maar uiteindelijk is iemand met God beter af dan iemand zonder God. Hij ontvangt een eeuwig leven met God. Als een kind mag hij vertrouwen op God: zoals een kind zeker weet dat zijn vader hem zal opvangen (verwijs naar het verhaaltje over Boaz in het Bijbelstudieboekje), weet een gelovige zeker dat God het uiteindelijk goed zal maken. Het gebed hoort bij een leven met God, omdat hij door het gebed verbonden is met God. Zie HC vr/a 116.

Opdracht 3

De duivel wordt vergeleken met een **leeuw**.

(Leg uit: in 1 Petr. 5:8 staat: uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw. De duivel ziet wat er op aarde gebeurt. Net als God ziet de duivel wat wij doen. Hij wil niet dat wij in God geloven. Hij probeert ons te verleiden. Hij wil dat we gaan zondigen en zo de Heere verdriet doen. Hij wil ons verslinden, staat er in de Bijbeltekst. Hij wil dat we bij hem in de hel komen in plaats van bij God in de hemel.)

Als je christen bent, is de **wereld** een soort leeuwenkuil.

(Leg uit: in de leeuwenkuil is er gevaar om Daniël heen, want er zijn leeuwen die hem kunnen doden. In de wereld is er ook gevaar om ons heen, want andere mensen willen ons laten zondigen, of de spullen die we hebben of iets wat wij zien zorgt ervoor dat we gaan zondigen.)

We zijn alleen veilig als we **vertrouwen** op God.

(Leg uit: we hebben nodig dat God ons beschermt, en daarvoor is geloof in Hem nodig. Het is nodig dat we vertrouwen dat Hij ons vasthoudt.)

Vertrouwen op God is eigenlijk hetzelfde als **geloven** in Hem.

(Leg uit: vertrouwen en geloven heeft allebei te maken met: weten dat God voor je zorgt en dat Hij je helpt, weten dat je veilig bent bij Hem.)

Wanneer er tijd is om hierover door te praten, kunnen de volgende vragen worden besproken:

-Waarmee wordt de duivel vergeleken?

-Wat is de enige veilige manier van vertrouwen?

-Wat is een ander woord voor vertrouwen op God?

-Waarop vertrou jij?

-Heb jij wel eens gemerkt dat God om jou heen is, als een berg? Hoe of wanneer?

Opricht 4

Oplossing woordzoeker: Hij verlost en redt. *Bij het bespreken van deze opdracht kan nog de vraag gesteld worden: 'Wie wordt bedoeld met 'Hij'?'*

Verwerking

Knutselwerkje 'Daniël in de leeuwenkuil'

Beschrijving:

- Kleur de plaatjes in.
- Knip vervolgens de achtergrond met de twee leeuwen erop uit, knip buitenom.
- Knip ook het model met de twee leeuwen op het tweede vel uit en knip Daniël uit.
- Vouw de achtergrond in het midden op de vouwlijn en vouw de delen naar je toe zodat het geheel in een punt/hoek kan staan.
- Vouw het andere model met de leeuwen ook in het midden, maar ditmaal vouw je de delen van je af.
- Vouw de plakstrookjes om naar achteren en plak ze op de halve cirkeltjes die op de achtergrond staan bij de voorpoten van de leeuwen.
- Doe wat lijm op de achterkant van Daniëls handen en plak Daniël met de handen tegen de achtergrond.

Download het werkblad op <https://www.gelovenisleuk.nl/knutselen/40-bijbelverhalen/233-daniel>.

Maak een kijkdoos

Beschrijving:

- Maak een gat in de zijkant en in de deksel van een schoendoos.
- Plak op het gat in de deksel doorschijnend gekleurd papier.
- Verf de binnenkant van de doos.
- Knip de figuren uit en vouw de witte strook aan de onderkant om.
- Plak de figuren in de doos met de mooie kant naar het gat in de zijkant.
- Doe de deksel daarna op de doos en je kunt iedereen in je doos laten kijken en het verhaal van Daniël vertellen.

Download de kijkdoosplaatjes op: <https://kleuteridee.nl/bijbel-2/bijbelwerkjes-ot/>

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

3. Sterker dan een leeuw!

Een plek om te bidden

Hier zie je Daniël. Drie keer per dag bidt hij op deze plek. Het is dan helemaal stil. Hij kan dan goed aan zijn God denken. Wat zou hij bidden? Waarvoor zou hij danken?

Kleur de plaat.

Hieronder staan 3 lege vakjes. Teken 3 plekken waar jij vaak bidt. Schrijf er bij waar je om bidt.

--	--	--

4. De kruimels voor de hondjes

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Mattheüs 15:21-28.

Doel

De kinderen...

- *Weten* dat de Kananese vrouw aanhoudend blijft vragen om geholpen te worden.
- *Beseffen* dat aanhoudend bidden vaak zo moeilijk voor ons is.
- *Kunnen* zelf een gebed uitspreken, voor zichzelf en/of in de groep, pleitend op Gods belofte.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 22:14 Eerlang gedenkt hieraan het wereldrond

Psalm 34:5 Vreest, vreest Hem 't allen tijd

Psalm 37:19 Let toch, en zie op vromen en oprechten

Psalm 61:1 Wil, o God mijn bede horen

Psalm 77:8 Heilig zijn, o God, Uw wegen

OT 468 Laat de kind'ren tot Mij komen

OT 479 Bewaar je oog

OT 539 Lees je Bijbel, bid elke dag

ZB 7 Als je bidt zal Hij je geven

ZB 167 'k Stel mijn vertrouwen

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 7 Deze zondag geeft kernachtig weer wat een waar geloof is. De Kananese vrouw geloofde dat Jezus de Zoon van God was en vertrouwde dat Hij degene was die haar kon helpen.

HC zondag 9 Deze zondag geeft aan dat God voor je zorgt, ongeacht of je het wel of niet beseft en of het voor- of tegenspoed is. In alles wil Hij voor je zorgen als je Hem aanroept.

HC zondag 45 Bidden is spreken met God en deze zondag wil inzicht geven in welk gebed voor God aangenaam is en verhoord wordt. Dit kan helpen in een gesprek over het gebed met de kinderen.

Exegese Mattheüs 15:21-28

Focus

De aanhoudende smeekbede van deze vrouw toont haar grote geloof. Ze wil de laagste plaats, de plaats van een hondje, innemen. Dit leidt ertoe dat Jezus zich laat verbidden.

Omschrijving focus

In dit gedeelte zien we een voorbeeld van een groot geloof van iemand van wie je dat als laatste zou verwachten. Een heidense vrouw blijft, ondanks alle afwijzingen, Jezus smeken om genade omdat ze weet dat alleen Jezus genade kan schenken. Bijzonder is hoe de afwijzende woorden van Jezus over de hondjes die toch niet van de tafel mogen eten, door de vrouw worden gezien als een ingang om toch deel te krijgen aan de genade van de Heere Jezus. Ze zet al haar eigen waardigheid opzij om maar deel te krijgen aan de genade van de Heere Jezus.

Aan de andere kant zien we hoe de Heere Jezus Zich door deze vrouw laat verbidden en haar dochter geneest, ondanks dat ze daar geen recht op heeft. Dit tekent onze Heere Jezus en is een aanmoediging om altijd tot Hem te gaan. Als deze vrouw genade ontvangt, hoeveel te meer dan wij als gedoopte verbondskinderen. Aan de kinderen mag worden uitgelegd dat ze verbondskinderen zijn en daarom als het ware 'aan tafel' mogen zitten om het brood te eten. Wij hebben veel meer dan deze vrouw. Er zit ook een aangrijpende les in voor de Joden en voor de kinderen van het verbond. Een heidens iemand gaat de verbondskinderen voor in het geloof. Wat erg als we zoveel beloften hebben en toch de Heere Jezus afwijzen!

Achtergrondinformatie

De geschiedenis speelt zich af tijdens de rondwandeling van Jezus op aarde. Het evangelie van Mattheüs is vooral geschreven voor de Joodse lezer. Het is aangrijpend dat een heidense vrouw de Joden overtreft in geloofsvertrouwen. We zien hier iets van de spanning tussen Jood en heiden en de missie van Jezus die zich eerst richtte op de Jood en daarna pas op de heidenen. In vers 21 lezen we dat Jezus 'vertrok', dat mag ook vertaald worden met 'Hij trok Zich terug'. Door de tegenstand van de Joden gaat Jezus naar het noorden waar de heidenen wonen en vindt deze ontmoeting plaats.

Vers 21-22

Vanwege de tegenstand die Hij ervaart in Galilea vertrekt Jezus naar het noorden, naar het gebied van Tyrus en Sidon. In dit gebied woonden heidenen en afvallige Joden. Daar ontmoet Hij een Kananese, ofwel een heidense, vrouw, die uit dat gebied kwam. Gevoelsmatig gaat het hier voor de discipelen en andere Joden om het uitschot van de maatschappij, een heidense vrouw waar de gemiddelde Jood een afkeer van heeft. Zij roept Jezus aan en smeekt om ontferming vanwege haar dochter die door de duivel is bezeten. De aanspraak 'Zoon van David' betekent dat ze wist van de komende Messias en Jezus ook als zodanig erkent. In haar nood vlucht ze tot Jezus. 'Ontferm u', letterlijk 'kyrie eleison', betekent zoveel als: 'heb medelijden met mij' of 'zie met ontferming naar mij om'. De nood van haar leven brengt haar aan de voeten van Jezus. Ze erkent Jezus als de Messias en smeekt Hem om hulp. Dit is een teken van haar geloof.

Vers 23-24

Jezus reageert niet op de aanhoudende smeekbede. Tot Zijn discipelen zelfs vragen om haar weg te sturen. Het Grieks kan ook als 'verlos haar' vertaald worden. De discipelen zeggen dan eigenlijk: 'Geef haar wat ze wil of stuur ze weg, dan zijn we er vanaf.' Het is geen medelijden met deze vrouw, maar irritatie van waaruit de discipelen spreken. Jezus antwoordt dat Hij haar niet kan helpen omdat Hij in de eerste plaats gekomen is voor de Joden en niet voor de heidenen. De roeping van Jezus voor Zijn dood was het redden van het volk Israël. Pas na Pinksteren is het evangelie ook naar de heidenen gegaan (zie ook Johannes 10:16-18). Jezus is hier dus in de eerste instantie afwijzend naar deze heidense vrouw. Hij leert de discipelen dat Zijn eerste focus en roeping ligt binnen Israël.

Vers 25

De woorden uit vers 24 zijn vooral tot de discipelen gericht. Het is de vraag of deze vrouw de afwijzing uit vers 24 gehoord heeft of de theologische aspecten heeft begrepen. In ieder geval geeft ze niet op en blijft ze aanhouden. Wat vertaald is met 'zij aanbad Hem', betekent letterlijk dat ze voor hem op de grond

neerviel en ook zo blijft liggen. Jezus kan er als het ware niet meer omheen. Ze weet dat Jezus kan helpen en ze houdt daarom niet op om Hem te smeken. Deze geloofsvolharding is een mooie les voor ons. Gaan wij ook zo met de nood van ons leven (of die van een ander) naar Jezus toe? Volhardend en vasthoudend.

Vers 26

Opnieuw, ditmaal tot de vrouw zelf, spreekt Jezus afwijzende woorden. Hij vergelijkt het volk Israël met kinderen en de heidenen met hondjes. Dit is niet bedoeld als scheldwoord, maar het gaat om kleine hondjes die in huis mogen komen en mee mogen eten van het eten dat van de tafel valt. Dit zijn dus andere honden dan de zwerfhonden die vaak rondom de steden zwierven en overlast konden veroorzaken. Jezus geeft de vrouw hiermee dus een heel lage plaats. Opnieuw herhaalt Hij dat het brood dat voor de kinderen bedoeld is niet zomaar aan de honden gegeven kan worden. Opnieuw hier dus het principe: eerst de Jood en dan de Griek.

Vers 27

In plaats van teleurgesteld af te druipen, antwoordt ze hoopvol met 'ja, Heere'. Ze ziet ruimte in het antwoord van Jezus. Ze vindt het niet erg om een lage plaats te hebben en ze erkent dat ze niet dezelfde rechten heeft als een Jood. Ze onderwerpt zich hiermee aan het oordeel van Jezus over haar. Maar in het beeld van Jezus ziet ze ook en vooral een mogelijkheid. Ze antwoordt dat de hondjes toch eten van de brokken en kruimels die van de tafel vallen. Dit gaat niet alleen om het eten dat per ongeluk op de grond valt, maar om stukken brood die men gebruikte om de handen af te vegen en dan op de grond wierp. Ze heeft zoveel vertrouwen in Jezus en weet dat ze Zijn hulp zo nodig heeft, dat het kleinste kruimeltje voor haar al genoeg is. Al moet ze er als het ware als een hond onder tafel op wachten, als ze het maar krijgt!

Vers 28

Jezus prijst de vrouw voor haar grote en vasthoudende geloof. Ze is daarmee de tweede heiden die Jezus zo prijst (zie Mat. 8:10). Onmiddellijk wordt, op afstand, haar dochter gezond. Jezus laat Zich hier verbidden door de aanhoudende smeekbede van deze vrouw, waaruit haar grote geloof blijkt. Jezus laat hiermee alvast iets zien van de volheid der heidenen die in zal gaan na de Pinksterdag. Ook dan zal het evangelie aan alle volken verkondigd worden. Dit is niet los te zien van de afwijzende houding van de Joden. Omdat de Joden zich tegen Hem keerden, ging Hij naar Tyrus en Sidon en kon deze ontmoeting plaatsvinden.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken voor het evangelie dat we elke keer mogen horen.
- Belijden dat wij zo vaak niet vasthoudend zijn in ons gebed.
- Bidden dat we zullen geloven dat de Heere ook ons hoort.

Intro

'Jongens, eten!' De stem van moeder schalt door de tuin. Jan-Willem en Rob horen moeder roepen. Ze zijn achter in de tuin aan het spelen. Ze bouwen er een hut. Bello, hun trouwe hond, is er ook bij. Hij spitst zijn oren. Hij weet wat dit betekent. Straks gaan de jongens naar huis rennen. En hij gaat mee rennen. Dat wint hij toch wel. O, wat zal moeder gemaakt hebben? Het ruikt zo lekker! Het water loopt hem in de mond. O, en straks na het eten... Alles wat dan van tafel gevallen is, is voor hem. Hij kwispelt met zijn staart. Heerlijk!

Vertelschets

Beginzin

'Heere, Zoon van David, help mij!' zo klinkt een stem van achter de Heere Jezus en Zijn discipelen. Nog een keer. 'Heere, Zoon van David, help mij!' Het roepen houdt aan, maar de Heere Jezus reageert er niet op. Het is, met eerbied gesproken, net alsof Hij doof is.

Tyrus en Sidon

- Vanuit Gennesareth (dat ligt aan de noord-westelijke oever van het meer van Galilea) in de provincie Galilea reist de Heere Jezus met Zijn discipelen naar het noorden. In Galilea is veel tegenstand en vanuit Jeruzalem komen de Farizeën en Schriftgeleerden om Hem een strikvraag te stellen. (zie vers 1-20)
- In het noorden komt Hij in het gebied van Tyrus en Sidon, de plaats waar heidenen en afvallige Joden wonen. Die mensen horen niet 'echt' bij het Joodse volk omdat ze de Joodse wetten niet houden.
- Terwijl Jezus daar loopt met Zijn discipelen, horen ze geroep. Een vrouw uit die landstreek, een Kananese vrouw, roept naar de Heere Jezus.

Het geroep van de vrouw

- 'Heere, Zoon van David, help mij!' Hoor je dat? Ze wist wie de Heere Jezus was, dat Hij de Zoon van David, de Messias is, die komen zou. Hoor je haar roepen? Nu zal de Heere Jezus wel naar haar luisteren, toch?
- Jezus doet net of hij haar niet hoort, hij zegt helemaal niets tegen haar. Erg hè?
- *Stel je nu eens voor dat je wat aan je moeder of vader vraagt en ze antwoorden helemaal niets. Zou je je niet verdrietig voelen of boos? Misschien stop je wel met vragen. Nou, die vrouw niet hoor. Ze blijft maar roepen naar de Heere Jezus. En jij? Misschien bid je al heel lang en lijkt het net of de Heere Jezus niet hoort. Maar doe maar net als die vrouw! Blijf maar vragen aan de Heere Jezus.*

De discipelen

- Zie je de gezichten van de discipelen? Er komt een geïrriteerde trek op hun gezicht en ze kijken zelfs een beetje boos. Hoe durft die vrouw! Wat onbeleefd! In die tijd was het heel ongewoon dat een vrouw op straat iemand nariiep en helemaal een man. En ze blijft maar roepen... 'Jezus, stuur haar weg, want ze roept ons na. Geef haar wat ze wil, dan zijn we van haar af.'
- Kijk, nu gaat de Heere Jezus wel spreken, maar niet tegen die vrouw. Nee, tegen de discipelen. Ik ben alleen (in de eerste plaats) gezonden tot de verloren schapen van het huis van Israël, tot de Joden. Daarvoor ben ik in de eerste plaats gekomen. Mijn eerste focus en roeping ligt dus binnen Israël. Daarom is Jezus zo afwijzend naar de vrouw toe. Deze vrouw is een heiden. En Hij is er niet voor heidenen.

De vrouw aan Jezus' voeten

- Nu zal de vrouw wel weggaan toch? Jezus is immers toch niet voor haar gekomen, dat heeft Hij net duidelijk gezegd. Maar ze geeft niet op. Ze komt juist dichterbij en valt voor Jezus' voeten neer (aanbad Hem). Daar blijft ze liggen, zodat Jezus er niet meer omheen kan en ze blijft bidden (smeken) tot Hem. Ze blijft volhouden, want ze weet één ding zeker: 'Alleen Jezus kan haar helpen.'
- *Jij? Geloof jij ook dat Jezus de Enige is die jou kan helpen in dit leven? Bij Hem moet je zijn met alles wat je bezighoudt! Alles wat jij aan de Heere vraagt en wat tot Zijn eer is, zul je krijgen.*
- Jezus richt het woord nu tot de vrouw en spreekt haar afwijzend toe. 'Het is niet netjes om het brood dat voor kinderen is aan de hondjes te geven.' De Heere Jezus scheldt hier niet, Hij bedoelt hier honden die ook in huis mogen komen, net als Bello (of jouw hond).
- Jezus vergelijkt de Joden met de kinderen en de heidenen met hondjes. De vrouw krijgt een hele lage plaats. Allereerst de Joden en daarna pas de heidenen.
- De vrouw laat zich niet wegsturen. Ze beaamt het. Ik ben iemand die de laagste plaats verdient Heere, maar ik kan niet zonder U! Ik heb U nodig. Ze vertrouwt de Heere Jezus helemaal en ze

ziet in de woorden van de Heere Jezus ruimte. 'Ook de honden eten van de kruimels en brokjes brood die van de tafel vallen.'

- *Herken je dat, dat je de Heere nodig hebt? Omdat je weet dat je vandaag ongehoorzaam bent geweest? Omdat je weet dat je iemand verdriet hebt gedaan? Dat is zonde, iets wat de Heere Jezus niet wil. Zal je bidden tot de Heere Jezus en Hem alles vertellen? Hem vragen om een hart wat van Hem houdt en niet meer ongehoorzaam wil zijn of iemand verdriet doen? En als je al een hart hebt dat van de Heere houdt, is bidden dan niet belangrijk meer? Jawel hè, want zelfs als je heel veel van de Heere Jezus houdt, doe je soms nog dingen die Hem verdrietig maken. Je hebt de Heere elke dag nodig, zul je ook elke dag Hem vragen om Zijn hulp en Hem danken om alles wat Hij aan jou gegeven heeft?*

Het antwoord van Jezus

- Jezus draait zich om en prijst haar grote en vasthoudende geloof. 'O vrouw, groot is uw geloof. U geschiedde, gelijk gij wilt.' En onmiddellijk wordt haar dochter gezond. Jezus laat zich verbidden door het aanhoudende gebed van deze vrouw. Doordat ze blijft bidden, laat ze zien dat ze gelooft in de Heere Jezus en Hem nodig heeft.
- *Geloof jij ook dat Jezus je gebed wil verhoren, ook al lijkt het soms alsof Hij niet hoort? God hoort!*
- *Hoe bid jij? Net zo aanhoudend als deze vrouw? Bid, dan zál God geven. Klop aan Zijn deur, dan zál Hij opendoen. Zoek Hem in de Bijbel en je zúlt vinden. God belooft het. En wat Hij belooft, doet Hij. Dus bidden helpt!*

Slotzin

Doordat de Joden zich tegen Jezus keerden ging hij naar Tyrus en Sidon en ontmoette Hij deze vrouw. Ook wij, als heidenen, horen elke dag het evangelie. Wat een goedheid van God! Dank God dat wij elke dag en ook nu het evangelie mogen horen. Dank God dat Hij jouw bidden hoort!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Geef de kinderen de ruimte om hun ervaringen met honden te delen. Sommigen zullen dol zijn op honden, anderen vinden ze eng.

Opdracht 2

Discipelen: 'Die vrouw blijft maar **roepen**. Jezus, zegt U er toch wat van!'

Jezus: 'Ik ben gekomen voor de verloren **schapen** van **Israël**.'

Vrouw: 'Heere, **help** mij!'

Jezus: 'Het is niet goed om het **brood** van de **kinderen** aan de **hondjes** te geven.'

Vrouw: 'Maar de honden eten toch ook van de **kruimels** die van tafel vallen?'

Suggestie: verdeel de groep in 3 groepjes. Discipelen, Jezus en de vrouw. Na het invullen lees je met elkaar de tekst door. Elk groepje leest de zin die bij zijn letter hoort. Zo wordt het een lopend verhaal en hebben de kinderen de geschiedenis helder voor ogen.

Wat bedoelt de vrouw met de gevallen kruimels die door de hondjes worden opgegeten? *Het is alsof ze zegt: Natuurlijk helpt U eerst Israël. Maar dat betekent toch niet dat U mij niet kunt helpen? Natuurlijk geeft U Israël heel veel. Maar Israël komt toch niets tekort, als een klein beetje aan mij toevalt?*

Opdracht 3

Jezus zegt: *O vrouw, groot is uw geloof. U geschiede zoals u wilt.* Deze tekst staat in vers **28**.

Opdracht 4

De vrouw liet zich niet wegsturen. Wat kunnen wij hiervan leren? *Volharden in het gebed. De Heere laat geen bidder staan!*

Lees met elkaar hardop Lukas 11: 9-10. Bespreek in tweetallen wat Jezus zegt over bidden. Schrijf in eigen woorden, in één zin, wat er staat. *'En Ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.'*

Tip: Schrijf deze tekst uit op het bord, zodat er geen tijd verloren gaat aan het opzoeken van de tekst en kan de tekst hardop met de kinderen gelezen worden.

Verwerking

Hondenschool

Benodigheden:

- Pionnen
- Emmers
- Lepels + aardappels
- Stoepkrijt of touw/draad
- Hoepels
- Tennisballen
- Mand
- Stopwatch

Het spel:

Zet een hondenparcours uit. Begin met een aantal pionnen achter elkaar. De kinderen (honden) rennen er slalommend omheen. Ze komen bij een emmer met daarin lepels en aardappels. Met een lepel brengen ze de aardappel naar een emmer verder op. Als de aardappel valt, moeten ze terug naar de emmer. Is het gelukt, dan mogen ze verder. Ze lopen voetje voor voetje over de lijn van stoepkrijt of touw/draad, als ze misstappen: terug naar het begin en opnieuw. Na de lijn zijn de hoepels (een stuk of drie) aan de beurt. De hoepel wordt opgetild, de kinderen laten de hoepel over zich heen glijden en leggen de hoepel weer neer. Tot slot komen ze bij de tennisballen. Er wordt een tennisbal gepakt en in de mand gegooid. Gelukt? Dan ben je klaar! Niet gelukt? Een nieuwe poging.

Houd de tijd bij met een stopwatch en noteer hoelang elk kind er over doet. Het snelste kind, oftewel de snelste hond, heeft gewonnen. Een andere optie is het parcours twee keer uit te zetten en het te spelen als een estafette (twee groepen maken, de groep die als eerste klaar is heeft gewonnen).

Natuurlijk kunnen er aanvullingen of veranderingen gedaan worden, net welk materiaal er voor handen en beschikbaar is.

Hondjes vouwen

Vouw hondjes en schrijf er een tekst bij uit het gelezen Bijbelgedeelte.

Benodigheden:

- Vouwblaadjes
- Grote vellen papier
- Stiften

- Lijm

Werkwijze:

Hondje 1 (bruine hond)

- Vouw één bruin vouwblaadje schuin doormidden.
- Vouw twee hoekjes schuin om zodat de oren ontstaan.
- Vouw ook het andere bruine vouwblaadje schuin doormidden.
- Vouw twee hoekjes vanuit het midden schuin om zodat de pootjes ontstaan.
- Plak de kop op het lijfje en teken ogen, een neus en een mond op de kop.

Hondje 2 (gele hond)

- Vouw één geel vouwblaadje schuin doormidden.
- Vouw één hoek schuin omhoog, net niet tot het midden.
- Vouw ook het tweede gele vouwblaadje schuin doormidden.
- Vouw één hoekje een klein stukje schuin om voor de staart.
- Plak de kop op het lijfje en teken de ogen en een neus.

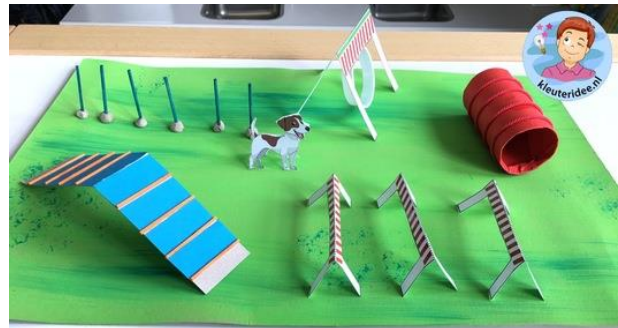
Plak de hondjes op een groot vel papier, teken er broodkruimels bij en schrijf bijvoorbeeld een tekst uit het gelezen of vertelde Bijbelgedeelte erbij, als aandenken aan de clubmiddag.

Hondenschool van kosteloos materiaal

Maak een hondenparcours van kosteloos materiaal.

Benodigdheden:

- Grote vellen karton (het liefst wat dikker)
- Eventueel verf
- Plaatjes van honden (zie link)
- Kurk
- Stiften of potloden
- Lijm
- Scharen
- Allerlei (kosteloos) materiaal als wc- en keukenrollen, luciferstokjes, ijsstokjes, wattenstaafjes, touw en draad, klei (zelfdrogend), steentjes, zand

Werkwijze:

- Laat plaatjes zien van een parcours voor honden of laat eventueel een filmpje zien van een hondenschool. Praat over wat honden hier leren.
- Bedenk wat er gemaakt kan worden en hoe het gemaakt kan worden.
- Laat de kinderen vrij aan de slag gaan met hun parcours.
- Als het parcours af is, laat de kinderen dan het hondje uitknippen (zie link hieronder) en tegen de kurk plakken. Zo blijft het hondje staan.

Bron:

<https://content.kleuteridee.nl/hond/knipvel%20honden%20voor%20hondenschool%2C%20Kindergarten%20dog%20craft%2C%20free%20printable%2C%20kleuteridee.pdf>

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

4. De kruimels voor de hondjes

BIDDEN = BEDELEN

(MATTHEÛS 15 : 22-28)

5. Toen kraaide de haan...

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Mattheus 26:69-75.
Jezus door Petrus verloochend

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte waar de verloochening van Petrus wordt voorzien door de Heere Jezus. Bijvoorbeeld: Mattheus 26:31-35. Wat zegt de Heere Jezus? Wat is het antwoord van Petrus? Praat met elkaar over het gesprek dat de Heere Jezus en Petrus hier met elkaar hebben.

Doel

De kinderen...

- *Weten* dat het kraaien van de haan Petrus mede tot inkeer brengt.
- *Beseffen* dat het genade van God is dat de Heere alle zonde wil vergeven, zelfs al verloochen je de Heere Jezus.
- *Kunnen* een concrete zonde noemen en belijden voor de Heere.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 6:2   Vergeef mij al mijn zonden
Psalm 25:3   Denk aan 't Vaderlijk meedogen
Psalm 32:1   Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven
Psalm 141:3   Zet Heer' een wacht voor mijne lippen
GdH:6   Vergeef ons onze schulden, Heer

OT 42   Mogen de woorden van mijn mond
OT 125   Groot is Uw trouw, o Heer`
OT 147   Genade zo oneindig groot
OT 192   Vaste Rots van mijn behoud

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

DL 5 art. 3-4   Als God ons niet bewaart in de verzoeking, zullen wij met Petrus voor elke verzoeking onmiddellijk vallen.
DL 5 art. 7   God bewaart de Zijnen als zij in zonde vallen.

Exegese Mattheus 26:69-75

Focus

In het nauw gebracht en bang voor zijn eigen veiligheid verloochent Petrus zijn Meester en komt door het gekraai van de haan tot berouw en inkeer.

Omschrijving focus

Focus van dit gedeelte is een beschrijving van de vreselijke wijze waarop Petrus zijn Meester verloochent en hoe het kraaien van de haan hem tot inkeer brengt. Het kraaien van de haan brengt Petrus de woorden van Jezus in herinnering en maakt dat hij tot berouw komt. Bijzonder dat dit gedeelte in de Bijbel staat. Het staat zelfs in alle vier Evangelien. Daarmee krijgt de geschiedenis extra nadruk. Het laat zien dat ook Gods kinderen in zonden kunnen vallen en leert ons om niet met al te grote woorden te spreken. Tegelijk laat het de grote genade van de Heere Jezus zien als ook deze zonde van Petrus vergeven zal worden.

Achtergrondinformatie

De geschiedenis van Petrus die de Heere Jezus verloochent, is erg bekend. Het speelt zich af kort nadat Jezus gevangengenomen is. Alle discipelen zijn weggevlucht. Alleen Johannes en Petrus zijn aanwezig als Jezus door de Grote Raad ondervraagd wordt. Uit het evangelie van Johannes blijkt dat Johannes hem binnengelaten had.

Eerder al had Jezus gezegd dat Petrus hem zou verloochenen (lees Mat. 26:31-35). Petrus spreekt daar hele grote woorden en zegt dat dit nooit zal gebeuren. Jezus had echter profetisch gesproken dat voor de haan zou kraaien Petrus Hem driemaal verloochend zou hebben. Later blijkt dat niet alleen overdrachtelijk bedoeld te zijn in de zin van 'voor de nieuwe dag aanbreekt', maar ook letterlijk zo te zijn.

Vers 69-70

Petrus zit op de binnenplaats van waaruit hij het proces tegen Jezus kan volgen dat zich binnen in de zaal afspeelt. Een slavin komt op hem af, herkent hem en zegt: 'U hoort ook bij deze Jezus uit Galilea.' Uit het evangelie van Johannes blijkt dat het ging om de poortwachster, die op verzoek van Johannes Petrus had binnengelaten. 'Den Galileeër' is bedoeld als kwetsende benaming voor Jezus. Galilea stond toch een beetje bekend als de achterbuurt van Israël in die tijd.

Onmiddellijk ontkent Petrus deze opmerkingen, tegenover allen die aanwezig zijn. Hij zegt eigenlijk: 'Hoe kom je erbij! Ik weet niet waar je over spreekt!' Van zijn eerdere moed is niets meer over en hij denkt meer aan zijn eigen veiligheid dan aan het dienen van de Heere Jezus. Petrus bang voor een dienstmeisje...

Vers 71-72

Als Petrus verder loopt, is er een tweede dienstmeisje dat hem herkent. Deze zegt niet zo zeer tegen Petrus maar vooral tegen alle anderen: 'Deze hoort ook bij Jezus van Nazareth.' Ook de toevoeging 'den Nazarener' is denigrerend bedoeld. Opnieuw is het niet zo zeer een vraag dan wel een vaststelling. Opnieuw ontkent Petrus stellig de beschuldiging. Hij doet er nog een schepje bovenop door te zweren. Hij zegt daarmee: 'God mag mij straffen als ik die Man ken.' Petrus bedoelt hier niet mee dat hij niet weet wie Jezus is, maar vooral dat hij niets Hem te maken heeft en geen relatie met Hem heeft. De manier waarop Petrus over Jezus spreekt, is denigrerend ('de mens').

Vers 73-74

Heel even wordt Petrus met rust gelaten, maar daarna wordt hij opnieuw aangesproken. Nu door meerdere omstanders. Zij spreken Petrus aan en zeggen nog stellig dat hij toch ook bij Jezus hoort. Ze zeggen erbij: 'Je uitspraak verraadt je.' Ze herkennen zijn Galilees dialect. Petrus wordt nog meer in het nauw gedreven.

Nu komt de verloochening van Petrus tot een hoogtepunt (of eigenlijk dieptepunt). Petrus begint te vloeken en te zweren. Met nog zwaardere vervloeking dan eerder ontkent hij iets met Jezus te maken te hebben. Het 'zich vervloeken' betekent dat Petrus zegt: 'God mag mij straffen als ik niet de waarheid spreek.' Op de meest sterke manier denkbaar ontkent Petrus dus dat hij Jezus kent. Blijkbaar worden de omstanders door deze heftige ontkenning aan het twijfelen gebracht, want ze doen er verder het zwijgen toe.

Vers 75

Op dat moment hoort Petrus de haan kraaien. Dit zo bekende en 'gewone' geluid brengt Petrus ineens tot beseft van wat hij heeft gedaan. Uit Lukas weten we dat Jezus op dat moment omdraait en Petrus aankijkt. Ineens denkt Petrus weer aan die woorden van Jezus nog maar een aantal uur eerder in de opperzaal uitgesproken. Hij beseft dat wat Jezus had voorspeld, uitgekomen is, maar vooral beseft hij welk een enorme zonde hij heeft begaan. Hij kan zich niet meer beheersen, vlucht naar buiten en barst in huilen uit.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken voor de genade dat de Heere de zonde wil vergeven.
- Belijden dat zij net als Petrus niet altijd opkomen voor de Naam van de Heere Jezus.
- Bidden of de Heere ons wil bewaren als we in verleiding komen.

Intro

Optie 1:

U kunt op de volgende manier de kinderen laten ervaren wat 'verloochenen' is:

Vraag aan een kind wie zijn beste vriend(in) is. Laat drie kinderen vragen stellen over die vriendschap. Bijvoorbeeld: Is Piet jouw vriendje? Speel je vaak met Piet? Vind je Piet aardig? Het ene kind geeft steeds hetzelfde antwoord op de vragen: "Piet? Die ken ik niet!"

De kinderen zullen deze samenspraak vreemd vinden. Praat hierover met elkaar.

Petrus zei wel drie keer dat hij de Heere Jezus niet kende. Hij was erg bang dat ze hem ook gevangen zouden nemen.

Ter vergelijking kun je ook een voorbeeld geven: Misschien deed jij ook weleens iets wat niet mocht. Maar dat durfde je niet te zeggen en je vertelde een leugen. Dat deed je omdat je bang was om straf te krijgen.

Optie 2:

U kunt er ook voor kiezen om bij de intro de haan centraal te stellen. Vraag de kinderen wat ze weten over een haan. Hij kraait vaak vroeg in de ochtend en speelt graag de baas. In deze vertelling gaat het ook over de haan en zijn gekraai. Luister maar eens mee.

Vertelschets

Beginzin

Waar is Petrus nu...? Hij is in het paleis van Kajafas! Op een afstandje heeft hij de bende die Jezus gevangen genomen heeft, gevolgd...

Bij Kajafas

- Jezus is naar het paleis van de hogepriester Kajafas gebracht. Petrus is teleurgesteld en verdrietig. Zijn hart doet pijn, als hij aan zijn Meester denkt. Wat zullen ze nu met Hem gaan doen?
- Petrus probeert ook door de poort naar binnen te glippen. Dat lukt hem niet, maar een andere discipel helpt hem om ook binnen te komen. Hij moet niet opvallen. Het moet lijken dat hij hier om een gewone reden naartoe gekomen is.
- Het is koud. De dienaren steken een vuur aan op de binnenplaats.
- Petrus gaat ook bij het vuur zitten om zich wat te warmen.
- De Heere Jezus wordt ondervraagd.

Ik ken Hem niet

- De portierster herkent Petrus plotseling als een discipel van Jezus.
  - Petrus ontkent dat dit zo is. 'Waar heb je het over? Ik ken Hem niet eens!' Iedereen kan het horen.
  - Petrus wordt bang. Hij probeert weg te komen. Heel in de verte hoort hij een haan kraaien. Het dringt niet tot hem door.
  - Vlakbij de poort wordt hij herkend door een ander dienstmeisje. Petrus zweert dat hij Jezus niet kent en gaat terug naar de binnenplaats. Ze mogen niet merken hoe bang hij nu is! Ze zouden gaan twifelen aan zijn woorden.
  - Het verhoor van Jezus gaat verder.
  - Petrus wordt opnieuw herkend. Hij kan wel door de grond zakken. Dat is nu al de derde keer. 'Heb ik u niet in de hof van Gethsémané met Jezus gezien?'
  - Omstanders vallen bij: zijn Galilese dialect verradt hem.
  - Petrus denkt dat zijn laatste uur nu geslagen heeft. Hij begint te vloeken en te zweren dat hij Jezus niet kent. 'Ik ken die Mens niet! God mag mij straffen als ik Hem ken!'
- Wat zeg jij als iemand jou vraagt of je de Heere Jezus kent?

Het berouw van Petrus

- Op hetzelfde moment kraait er weer een haan. Jezus kijkt Petrus aan. Ogen die hem vragen: ken je mij niet, Petrus?
- Petrus herinnert zich wat de Heere Jezus gezegd heeft. Zijn hart breekt. Verward zoekt hij zijn weg.
- Petrus haast zich naar de poort. Hij gaat naar buiten. Hij is erg verdrietig en begint heel erg te huilen.
- Hij bidt: Meester, wat heb ik U aangedaan. Ik heb gezondigd tegen Uw liefde!

Slotzin

Toch wil de Heere zijn zonde vergeven. Daarvoor gaat Jezus nu lijden en sterven!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Gij waart ook met Jezus de Galileër.

Deze was ook met Jezus de Nazarener.

Waarlijk, gij zijt ook van die, want ook uw spraak maakt u openbaar.

Ik ken de Mens niet.

Ik weet niet wat gij zegt.

Ik weet niet wat gij zegt.

Opdracht 2

Petrus gaat naar **buiten**. Hij moet erg **huilen**. Hij heeft **berouw** over wat hij gezegd heeft. Wat een verschrikkelijke **zonde** heeft hij gedaan. Toch wil de Heere hem **vergeven**.

Vraag aan de kinderen wat 'berouw' is. Praat daar met elkaar over door. Echt berouw komt voort uit geloof en liefde tot de Heere Jezus. Je schaamt je over je zonde en breekt ermee. De droefheid over de zonde werkt een bekering tot God. Hij wil in genade aanzien en de zonde vergeven.

Opdracht 3

We kijken zo snel neer op iemand die in zonde valt. Door samen met de kinderen na te denken over deze vraag, kunnen ze ervaren hoe moeilijk het kan zijn om eerlijk en open te zijn. Als God ons niet bewaart, zullen wij net als Petrus in elke verzoeking komen die we tegenkomen. Bespreek ook met elkaar wat je kunt doen als je toch niet eerlijk bent. Wijs ze de weg van het gebed om de zonde te belijden voor de Heere. Bij Hem is genade en vergeving te krijgen.

Opdracht 4

De kinderen tekenen de haan.

Verwerking

Haan knutselen – individueel

De kinderen maken een haan van een wc-rol en gekleurd papier.

Haan knutselen – groepswork

Laat alle kinderen een paar keer hun hand omtrekken op gekleurd papier. Daarna knippen ze hun handen uit. Plak ze op een groot papier zoals op het voorbeeld.

Zet eronder de tekst uit Mattheus 26:75a :

En terstond kraaide de haan. En Petrus werd indachtig het woord van Jezus: eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen.

Spel: waar of niet waar?

Luister goed naar de stelling die je hoort. Is het waar wat je hoort? Ga dan staan. Is het niet waar? Blijf dan zitten.

Maak een aantal stellingen met behulp van de vragen van deze website:

<https://raadsels.nu/kinder-quizvragen/>

Bijvoorbeeld: De regenboog heeft 9 kleuren / Als je rood en geel mengt, krijg je groen / Croissants komen uit België.

Petrus verloochent Jezus

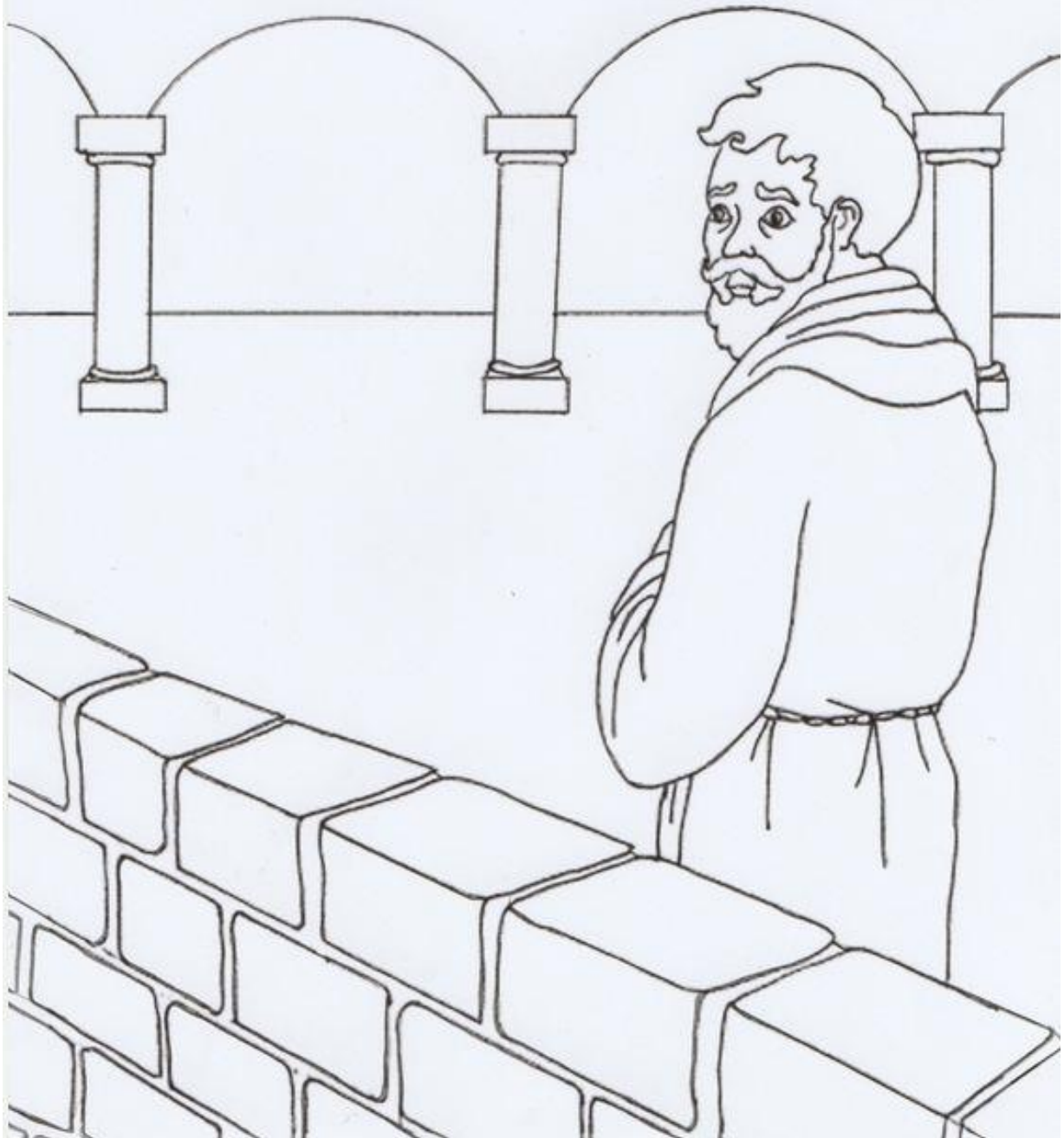
Zie kleurplaat op de volgende bladzijde.

Teken of plak een haan op de muur.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is bij iedere Bijbelstudie een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Petrus verloochent Jezus.

5. Toen kraaide de haan...

Kleur de vakjes waar een cijfer in staat. (1=rood, 2=geel,3=oranje)

Petrus warmt zich bij een vuurtje.
Als een meisje Petrus ziet,
zegt ze: "Jij hoort ook bij Jezus."
Petrus zegt: "Ik ken Hem niet."

Een soldaat roept: "Ik weet zeker,
dat jij één van Jezus bent."
Petrus zegt dat het niet waar is,
dat hij Jezus echt niet kent.

Voor de derde keer zegt iemand:
"Ik zag jou met Jezus gaan."
Petrus zegt: "Nee, je vergist je."

Kukeleku !... Er kraait een haan.

Petrus schrikt, hij kijkt naar Jezus,
en de Heer kijkt Petrus aan.
Petrus huilt: "Ik heb gelogen.
Ja, ik heb het fout gedaan."

Aan een kruis moest Jezus sterven.
Maar Hij is weer opgestaan!
Hij zegt: "Petrus, Ik vergeef jou,
en Ik denk er nooit meer aan."

(wijs: Hoger dan de blauwe lichten)

